

Pirmutinė Lietuvių Darbininkų Dienraštis. Išėina kasdien, nepart. nedėdienty.

L A I S V I E

WILH. HANFMAN DAILY

Visų Šalių Darbininkai, vienykitės! Jūs nieko nepralaimėsite, tik retėsite, o išlaimėsite pasaulį!

No. 147.

TELEPHONE STAGG 3878

Brooklyn, N. Y. Ketvergas, 21 d. Birželio (June), 1923.

Pavienio numerio kaina 4c. Metai XIII. Dien. V

TROCKIS GRASINA ANGLIJAI KARO ORLAIVIAIS

Pažymi, kad Anglai Prisdėjo prie Nuvertimo Bulgarijos, Stambulinskio Valdžios ir Persų Tautininkų Valdžios

ANGLAI VARO PROPAGANDĄ BUCHARAJ PRIES SOV. RUSIJĄ.

Francūzai Atkirto Vokietijai Ruhr Kraštą su Anglija ir Pritarimu.

Maskva. — Trockis, Sovietų karo komisaras, pasakė svarbią ir šaunią prakalbą suvažiavime visos Rusijos metalo darbininkų. Vienas iš pirmųjų jo pareiškimų buvo: "Mum reikia daugiau metalo — daugiau geležies Rusijos kraujui".

Trockis smerkė Anglijos ultimatumus Rusijai, kaip provokacijas, kuriomis Anglija imperialistai norėjo įtraukti Rusiją į naują karą. To vengdama, Sovietų valdžia padarė šokių tokių nusileidimų Anglijai; tuo būdu liko užtikrinta Rusijai santaika bent tam laikui.

Rusai Atsakysią Karo Orlaiviams ir Anglijos Ultimatumus

Minėti nusileidimai iš Sovietų pusės betgi ne kiek nenuspina Rusiją. Bet, sako Trockis, "i kiekvienoje Anglijos ultimatumą, i kiekvienoje jos provokaciją, i kiekvieną jos žingsnį, taikomą prieš Rusiją, mes turime atsakyti nauju būriu orlaivių. Ateis diena, kuomet mes turėsime didžiulį karinį oro laivyną, kaip pasekmę užpuodinėjimų iš pusės mūsų priešininkų, ir žinosime, kad Rusija toliau negalės būti priversta pasiduoti aštriems reikalavimams."

Anglų Propaganda prieš Sovietus.

Trockis pažymėjo, jog Anglija užsispyrus reikalavo, kad Sovietai nustotų varę savo propagandą Persijoje, Afganistane ir įvairiose Centralinės Azijos respublikose; tačiau, pati Anglija varo smarkią propagandą Bucharaj prieš Sovietų Rusiją, nors paskutinėse savo derybose su Krasinu (Sovietų atstovu) ir žadėjo susiturti nuo panašios propagandos.

Anglai Prisdėjo prie Bulgarijos Valdžios Nuvertimo.

Trockis išskėlė aikštėn faktą, kad Stambulinskio valdžia Bulgarijoj buvo nuvertta su žinia ir pagalba Anglijos ir Italijos; Anglai taip pat padėjo nuvertti tautininkų (nacionalistų) valdžią Persijoje. Francūzai užėmė Ruhr kraštą irgi su Anglijos pritarimu. Anglija norėjo kaip galima arčiau suipiudyti Vokietius su Francūzais: tegu jie, besitapsydami tarp savęs, nusikamuoja; tuo tarpu Anglija taupys sa-

vo spēkas, kad paskui galėtų užkarti savo valią ir Francūzijai ir Vokietijai.

Rusija už Autonomiją Bucharai ir Turkestanui.

Rusija daro žingsnių, kad Bucharai ir Turkestanui suteiktus tokią plačią autonomiją, kad tie du kraštai galėtų turėti savo armiją. Tuom Sovietai įgys didelės intakos tarp silpnųjų kraštų ir kolonijų Vakariniėje ir Centralinėje Azijoje ir kitur, ko Anglai taip labai bijosi.

Odesos Soc.-Revoliucionieriai Atsimetė nuo Savo Partijos ir Remia Sovietų Valdžią

Odesa. — Visuotinis susirinkimas Odesos socialistų-revoliucionierių organizacijos nutarė remti Sovietų valdžią ir likviduoti savo partiją. Pareiškė, jog "kiekvienas tikras socialistas turi pripažinti, kad bet kokia kova prieš Sovietų galią yra kova prieš darbininkų klasę". Išleido atsisaukima i kitų vietų socialistų-revoliucionierių organizacijos, kad ir jos likviduoti savo partiją ir visa širdžia remtų Sovietų valdžią.

Darbininkas be Desinės Akies, Kairės Kojos ir Rankos Aukojo \$23 i Friends of Soviet Russia Fondą Pirkimui Plugų Rusijos Valstiečiam

New Yorkas. — Rusas darbininkas P. S. Raiko'as, buvęs pasaulio karo kareivis, netekęs desinės akies, kairės rankos ir kairės kojos, atsiuntė 23 dolerius Friends of Soviet Russia i fondą pirkimui plugų Rusijos valstiečiam.

Ir Anglijos Kapitalistai Reikalauja Pripažinti Sovietų Rusiją

Londonas. — Ne tik Anglijos darbininkai reikalauja pilnai pripažinti Sovietų Rusiją; to pradeda reikalauti vis didesnis skaičius Anglijos kapitalistų. Labiausiai priešinasi tuojautiniam Sovietų pripažinimui savininkai carinių akcijų (vertės popierių, valstybės paskolos bonds'ų ir tt.) Sie sako, kad Sovietai turi pirma pripažinti įvairius caro valdžios padarytus kontraktus su Anglijos kapitalistais, visas carines skolas ir visas koncepcijas, kurias caro valdžia buvo suteikusi Anglijos kapitalui.

Londono dienraštis "Daily Mail", kurs visą laiką bu-

Stulginskis vėl Išrinktas Lietuvos Prezidentu

Kaunas. — Napjasis Lietuvos seimas išrinko A. Stulginskį Lietuvos prezidentu antrai tarnybai.

Telegramose iš Kauno Stulginskis vadinamas "daktaru", kuriuo jis nebuvo ir nėra. Jis toks daktaras, kaip Gabrys "Garlevo baronas".

SOVIETAJ SUEMĖ 3 AMERIKONŲ LAIVUKUS

Nome, Alaska. — Sovietų Rusijos jūrų sargyba suėmė tris amerikonių laivukus: "Silver Wave", "Iskum" ir "Belinda" Bering'o sąsmaugėje, Sibiro pakraščiuose. Sakoma, kad jie sulaužė Sovietų taisykles apie svetimų laivų prekybą ir žvejybą Rusijos pakraščiuose. Laivukų savininkai kreipėsi i Amerikos valdžią: tegul ji pasirūpina, kad Sovietai paleistų tuos laivukus.

GREŠIA BADAS RUHR DARBININKAM

Socialistai Pataria Vokiečiam Darbininkam Taikytis su Įsiveržėliais Francūzais.

Ruhr krašte šimtam tūkstančių darbininkų badas žiūri stačiai i akis. Ne tik šiaip trūksta maisto, bet nėra galimybių išvaizti, paškirstyti ir ta patį esamąjį maistą. Traukinių judėjimas pakrikęs: automobilai trūkta i gazolinos. Vokiečių socialistai pradeda kalbėti, kad bene geriau būtų, jei Ruhr darbininkai nesipriešintų francūzams; tai gal francūzai prisidėtų prie parūpinimo ir paskirstymo jiems maisto.

Muelheim. — Darbininkai Bereswerks Vereino' kasyklu visi kaip vienas nuėję reikalauti, kad tu kasvku prezidentas pridėtų jiems darbo mokesnio. Prezidento nerado namie. Tai, girdi, kaip pranešama, jie išvię laukan prezidento načių ir sudaužė io namu baldus.

vo priešingas Sovietų pripažinimui, ir tas jau deda straipsnius, stojančius už Sovietų Rusijos pripažinimą. "Daily Mail" priklausom Northcliffe'ui, broliui pernai mirusio lordo Northcliffe'o, didžiausio laikraščių savininko Anglijoj ir atkakliausio Sovietų priešo.

Ypač įdomus "Daily Mail" tilpės straipsnis vieno Anglijos girių valdiško specialisto. Jis šiomis dienomis grįžo iš Rusijos, ir sako, kad Sovietams lemta ilgai gyvuoti Rusijoje, kad Rusijos ūkis taisyti ir kad galima pelningai dėti užsienio kapitalas i Rusų pramones.

Kauno valdžia nori pasikelti pasaulio akyse bent mokytais titulais. Kaip "augštai" mano svetimtaučių spauda apie Lietuvos prezidento išrinkimą, galima suprasti jau ir iš to, jog, pavyzdžiui, New Yorko "Times'as" surado tik tris eilutes vietos tam įvykiui pažymėti.

DIDELIS SNIEGAS IR ŠALCIAI FRANCUZIJOJ

Paryžius. — Vidurinę Francūziją aplankė didelis sniegas. Arverne'o kalnuose užėjo didžiausi šalčiai. Nuo šalčių ir sniego labai nukentėjo sodai, daržai ir jauni javai Aurilac, Remiremont ir Bouryden Bresse apygardose.

ISKILMINGAI PALAIDOJO "SUNYČIŲ KARALIŲ"

Logan, W. Va. — Ponia Tudor'ienė iškilmingai palaidojo savo šuniuką, kurį vadino "šunyčių karalium". Šuniuko grabas buvo šilkais išmuštas ir sidabriniais papuošalais apkaustytas. Šuniuko lavoną vežė puikus graboriaus vežimas, kurio užpakalyje važiavo pati Tudor'ienė, apsirėngusi juodais gėdulių ("žėlavų") drabužiais.

Etnos Ugniakalis Italijoje Tebevemio Ugnine Lava

Catania, Italija. — Etnos ugniakalis dar tebevemio lava (ištrūpdyta mase akmenų, uolų, metalų, žemės). Grešia pavojus miesteliui Ligu Glosai ir Giarrei. Pirmasis turėjo 16,000 gyventojų, antrasis — 20,000. Visi jie pabėgo.

NUSUKO BANKUI 1,500,000 DOLERIŲ.

Wichita, Kansas. — American State Bank'o kasininkas P. A. Drumm'as emė iš banko pinigus ir skolino įvairiom nepasekmingom žibalo kompanijom, tikėdamas gauti riebių nuosimėčių; tuo būdu praskolino net pusantro milijono dolerių. Areštuotas ir pastatytas no \$15,000 kaucijos, kaip sukčius.

Vaistas nuo Reumatizmo

New Yorkas. — New Yorko Universiteto medicinos skyrius skelbia išradęs vaistą nuo reumatizmo. Vaistas — tam tikri čiepai, kurių įčirškia lignonui i kraują du sykiu per savaitę. Iš 5,000 reumatizmo liosonių New Yorko Universiteto lignonbutyje buvo tuo būdu pagydyta 4,000.

LIETUVOS ŽINIOS

Pluoštelis Žinių apie Kauno Pavieta.

Rinkimuose i Seimą nekuriose valsčiuose Kauno pavieto lenkai patriotai gavo didžiumą. Janavos valsčių už lenkų surašą balsavo 80% gyventojų, Vėndžingolos — 51%. Turžėnų valsčių lenkai surinko beveik didžiumą. Jau pavos valsčių už lenkų surašą balsavo 40%.

Žinoma, jeigu tie balsai būtų paduoti už susipratusių lenkų darbininkus, tuomet kitas dalykas. Bet dabar balsuota už reakcionierius. Reakcinė klerikalų politika stiprina reakcinį nacionalizmą lenkuose ir žyduose.

Prie Kauno pavieto priškirta dar Garliavos, Panemunės, Pakuonių ir Zapyškio parapijos. Tenaš už lenkus mažai kas balsavo. Didžiuma balsavo už krikščionis demokratus. Jokios laisvesnės agitacijos nebuvo galima vesti.

Areštai.

Vilkaviškis. — Prieš pat 1 gegužės suėmė žvalgyba Vilkaviškio mieste ir apylinkėje sekancius asmenis: Matulaitį Kazį, Jotautą iš Rementiškių dvaro, Stumburį J. iš Alvito, Legotytę iš Piliškių, Sakalaušką ir Juškevičių iš Grigaičių dvaro (Zal. valsė.), Blauzdžiūną Simą iš Lankeliškių valsė., mokytoją Greimą Joną iš Paežerių dvaro Alvito valsė., Mamaitį ir Lukošaitį iš Vilkaviškio miesto.

Matulaitis ir Jotautas išvežti i Kauno kalėjimą, o visi kiti laikomi Vilkaviškyje. Visus suimtuosius žvalgyba kaltina priklausyme "bolševikų-komunistų" partijai.

Rodos, kad suėmimui rimtu davinių nebuvo. Jau Lietuvoje jėgo madon, kad atsiradus kokiam nepaprastai progai suimami visi, kurie del vienos ar kitos priežasties skaitomi negeisistais piliečiais. Pav., kas neina užtektinai tankiai bažnyčion, kas nėra gana nuolankus valdžiai, kas per daug augštai įvertina laisvę Lietuvoje ir mano, kad čia galima taip pat laisvai gūdragalvauti, kaip Anglijoj ar Amerikoj, kas drįsta dvarininku neklausyti ir jiems priešintis, kas valdininkus kvšininkus negerbia ir su jais nemandagus, kas mano, kad Lietuva ne tik dvarininkams, ne tik spekuliantams ir kvšininkams, ne tik žmonių mulkintojams ilgaskvernams ir kitokiems žvalgybininkams — tie visi, kurie šitaip mano, yra nuolat kandidatai i kalėjimą.

Hutchison, Minn. — Nicollet pavieto vyriausybė nutarė, kad turi būt pasalintos visos lentos su skelbimais ("sainais") palei kelius tame paviete.

ŠIANDIE PREZIDENTAS HARDINGAS PALEISIAŠ 45 POLITINIUS KALINIUS

Bet Neduosiąs Visuotinos Amnistijos Visiem Politiniam Nusika Iteliam

Washingtonas. — New Yorko "Times'o" korespondentas patyręs, kad prezidentas Hardingas šiandie paleisias iš kalėjimų 45 politinius nusikaltėlius. Tai bus tie politiniai kaliniai, kurie tik žodžiu bei raštu

peržengė karo laiko įstatymus. Kurie darbai lauzė tuos įstatymus, tiem dar busių dovanota hausmė. Prezidentas nežada juoti generalės amnistijos; neketina paleisti visus politinius kalinius abelnai.

Rumunų Žandarai Provokuoja ir Šaudo Rusus Pabėgėlius

Cernovicy, Rumunija. — Dar sykį pasitvirtina žvėriškas elgimasis Rumunų žandarų su Rusijos pabėgėliais. Žandarai areštuoja būrį rusų. Kada ateina laikas vieniem žandaram pakęsti kitus, tai šie paskutiniai liepia areštuotiem bėgėti. Tuomet naujieji žandarai atkreipia šautuvus i revolverius i bėgančius ir išaudo juos, kaip kokius zukius.

Tas faktas buvo patvirtintas suvažiavime pažangiųjų Rumunų valstiečių.

Lenkų Socialistai ir Liberalai Nusistatė prieš Vitos'o Valdžią.

Varšuva. — Įvyko didelis socialistų ir liberalų demonstracinis mitingas, kuriame jie prašė J. Pilsudskio ir toliau veikti politikoj. Jis, mat, pareiškė nutraukias visokius ryšius su politiniu veikimu ir busias tik paprastas pilietis. Mitingas nutarė energingai kovoti su dabartine Lenkų valdžia, kurios priešakyje stovi ministris pirmininkas Vitos'as. Kunigai vaidina labai svarbią rolę Vitos'o valdžioje.

Už kairumą pavarytas kolegijos prezidentas.

Northampton, Mass. — Amherst'o Kolegijos direktoriai atstatė jos prezidentą Al. Meiklejohn'ą, kad jis bus visų per daug "kairus". Atstatydam, pasiūlė betgi jam liktis ir toliau profesorintoj kolegijoje. Meiklejohn'as, tačiau, pasiūlymą atmetė. Didelė studentų didžiūma simpatizuoja Meiklejohn'ui.

"Laibutė Plėšikė Žmogžudė" — Ištikrųjų Vyras

Chicago policija senai jau medžiojo tulą "plėšikę, laibutę merginą". Per kelerius paskutinius metus jinai atliko visą eilę drąsių pėšimų; ypač plėsdavo automobilistų. Pagaliau, buvo užmuštas Richard'as Tesmer'is, ir nuožūra puolė ant tos "plėšikės merginos". Policija ir detektyvai pagdvigubino savo pastangas ir suėmė tariamąją "merginą". Tik pasirodė, jog tai ne mergina, o vyras. Per 13 metų

Žydai Surinko \$6,000,000 Palestina

Baltimore. — Žydai tautininkai (sionistai) per dvejus paskutinius metus surinko \$6,000,000 delei Palestinos atgavinimo, jos ūkio ir kitų dalykų pagerinimo. Visas tas didžiulis fondas, žinoma, eis naudai Palestinos buržuazijos, o ne darbininkų.

ŽINIŲ ŽINELĖS

Maskva. — Trockis sako, kad Rusija trupu laiku turės 10,000 karo orlaivių.

Carteret, N. J. — Karve nudūrė lenkų ūkiamininko Stanislavską.

Berlynas. — Vokiečių markė nupuolė jau iki 170,000 markių už dolerį.

Chicagoj nuo karščių mirė 3 žmonės. Karščiai siekė 91 laipsnio.

Londonas. — Pietinė Anglijoj šalčiai padarė daug žalos daržam ir sodam. Šalčiai siekė 7 laipsnių.

Hoboken, N. J. — Badu mirė K. V. Pindar'ienė, 75 metų našlė šykštuolė, i banke turėjo pasidėjusi 3000.

Newark, N. J. — E. teismas John'o Creight'o ir jo pačios Marės. Kall namai, kad aršeniuku nunuodiję C. R. Avery, giminaiti, kurio turta jiedu norėjo sau pasiimti.

Pekinas. — Sovietų vyriausybė veja buvusius Merkulov'o kontr-revoliucionierius iš Tolimųjų Rytų i vidurinę Rusiją.

Tas asmuo nešiodavo ilgus plaukus, moteriškus cėverykus, šilkines pančiakas. Jo drabužiai buvo taip iškamšyti, kad atrodytų moteriš.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ
 Published by
Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.
 Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
 Telephone Stagg 3878.

Yearly subscription rates in U. S. \$6.00; foreign countries — \$8.00.

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

Kaina Suvienytose Valstybose ir Kanadoje — metams \$6.00; pusei metų \$3.00. Tiesioginiams — \$1.50. Kitose šalyse: metams \$8.00; pusei metų — \$4.00. Brooklyn per paštą siunčiant metams \$8.00; pusei metų — \$4.00.

METAMS PRASLINKUS

Pabaigoj šio mėnesio sueina lygiai metai nuo to laiko, kaip įvyko susivienijimas opozicijos su darbiečiais. Nesmagus tai buvo faktas priešams komunistinio judėjimo, kurie atsidžiaugti negalėjo frakciniams nestipriai. Bet mūsų judėjimui tai buvo malonus dalykas. Įvykusia sutartim pakilo Darbininkų Partijos autoritetas, sustiprėjo spauda, įvyko palyginama ramybė mūsų apšviestos organizacijose. Kada išsisklaidė dirbtinai sukūrta legenda apie centrizmą, tai tokie "centristai", kaip Engdahl, Wicks, Lore ir net Olginas, pasirodė labai naudingais judėjimui žmonėmis, o Soluckio žiburytats savaime užgeso. Per šiuos metus mes išmokom vertinti žmones iš vienos ir iš kitos srovės, jeigu tik jie verti buvo pasitikėjimo. Reikia tikėtis, kad Amerikos komunistiniam judėjime amžinai praėjo tie laikai, kuomet net tokie vyrai, kaip velionis John'as Reed'as, buvo nužymėti, kaip nužūrimai, ne pilnai subrendę komunistai.

Pradžia vienybės pereitą vasarą įvyko atmosferoje iš naujos nepasitikėjimo. Iš pradžių tai buvo tik formalė vienybė; metams prasliskus ji tapo organinė vienybė, jeigu neskaityt nuotrupų labai smulkių asmeninių simpatijų ir antipatijų. "Baltrušaitinė" opozicijos dalis, kuri bijojo, kad ją kas nenuskriaustų ar nenustelbtų sąvienytam fronte, virto kokiuo tai žioplų gyvenimo nesuapratimu. Taip visuomet būna su žmonėmis, pas kuriuos ambicija pasiekia manijos laipsnio, kurie, besirūpindami tik savo "aš", galutinai susidemprializuoja. Visi mes ir atėičiai turim žinoti, kad komunistinės vienybės reikalas stovi augščiau negu kenų band užgaidos. Sulyginus su 1922 metais, komunistinės spėkos, formaliai dalyka gyvildenanč, sutarčių. Kaip kas nuplūškė pavėni ir ramiai užtaka smulkiabūvystinio gyvenimelio. Tai bus lengva jiems šios šalies žemėlė... Bet aktualiai, viską į daiktą suėmus ir pavertus politiniu kapitalu visą mūsų patyrimą, kurį įgijom per šiuos metus, tai mes ekam drėsniai. Eijimas prie Darbo Partijos, pūikus veikimas Darbo Unijų Svetimio Lygos, didi užuojauta darbininkuose del michiganiečių bylos, susidarymas kauniojo sparno angliakasių unijos, stiprėjimas angliškios spaudos — tai juk vis pliusai, ne minusai.

Ateitį mūsų nėra rožėmis išklota. Ateityje dar visko galime susilaukti. Vienam ar kitam klausime gali įvykti ne tik nuomonų skirtumas, bet ir naujas persigrupavimas. Visai nebūtų stebūklų, jeigu vienas ar kiti atsirasčiau centriniė sektelė. Tas, ką mes pergyvenome, daugelį atsitikimų galės būti mums rodyklė, kaip elgties ateityje.

Profesorius Meiklejohn, pirmininkas Amherst Kolegijos (Mass. valstijoje), be abejonės, yra vienas iš švaresnių ir gablesnių Amerikos profesorių. Jojo susikirtimas su kolegijos trustais yra gyvas pavyzdys prie Up-ton'o Sinclair'io knygos apie Amerikos kolegijas ir universitetus (Goose Step).

Profesorius Meiklejohn netiki i asmeninį dievą; jisai pripažįsta, kad Sov. Rusija savo politikoj vaduojasi teisybe; jisai daug ko laukia iš Britanijos Darbo Partijos ir nori, kad ta partija stotų vesti valstybės vairą.

Bet reaktionieriams, kurie kontroliuoja tą kolegija, ir Morgano kompanijai, kuri, per D. Morrow'as, duoda jai daugiausia pinigų, profesorius Meiklejohn'as yra nepageidaujamas asmuo. Ir jie rūpinasi jį išesti. Veikiausia, jie atsieks savo tikslo, kaip jia atsiekė jo Clark Universitete (Worcestery) ir kitur.

Tai matote, kokia "laisvė" mokslo laisvojo Amerikoj!

Ruošianties suregistruoti atėivius, kaip apie tai "Laisvė" jau buvo rašyta, valdžia nori įgyti visuomenės užuojautą. "Darbo" ministeris Davis rengiasi i didelį maršrutą. Sakoma, kad kiekvienam didmiesty jisai pasakys patriotišką prakalbą apie reikalingumą pažeboti atėivius. Ak, žinoma, kožnam mieste susiras keli tūkstantčiai patriotinių barskalų, kurie entuziastiškai užgirs Davis'o plenus.

Vyriausias registracijos tikslas, kaip sako patsai Davis, yra išsijoti negeistinus atėivius. Tuomet juos po "teisingo" teismo, deportuos iš Kolumbo šalies.

Mes nemanom, kad vakčiai pasiseks taip lengvai įvykinti savo sumanymą. Visi atėiviai, kaip vienas, stokitė giati savo žmogiškių teisių.

APŽVALGA

NE VISKAS AUKSAS, KAS BLIZGA.

Iki šiol Amerikos lietuvių juozapinė sąjunga gyvėrisavo turtu ir narių skaitliumi; sakėsi, kad ji esanti stipriausia ir didžiausia Amerikoje lietuvių darbininkų organizacija, kad jos leidžiamas organas "Darbininkas" esąs visais žvilgsniais geriausiame stovyje. Bet tame pačiame "Darbininke" klerikaly šulias Uosis atlieka išpažintį, kuri ganė idomi. Ralbedamas apie juozapinės sąjungos organo materialą, stovį atvirai pasako, kad turimas šiuo taip viršijęs skolas ir dar nesą taip didelės bėdos. Vienok jis mata didelę bėdą tame, kad katalikai darbininkai bėga nuo klerikaly vadų ir kad jų ta sąjunga tirpsta, nyksta. Jis sako, kad dabar sąjunga esą apie du tūkstantčial narių, ir ta skaitlinė vadina labai didele. Mes gi linke manyti, kad jis minimą skaitlinę dikciai padaugino.

Bet tiek to apie narių skaitlių. Pažiūrėkime, ką jis sako apie save, tai yra apie lyderius. Ve jo žodžiai: "Ar nebus tik blogiau su morale, dvasine puse mūsų biznio? Mes per daug lengvai enteme iš žmonių pinigų; mes darome pažadus, kurių negalėjome išpildyti! Mes neįtėmė pakankamū atsakomybės už galūt žmonių pasitikėjimą. Ir rokiū būdų mes sumazino del darbininkų pasitikėjimą mūsų darbu. Štai, man auhoronė, tai mums ir reikia atsakyti didžiausiu dome".

AR GIRDEJOTE, SOCIALISTAI SULAİKYSIĄ KARUS.

Lietuvių menševikių organas džiaugiasi ir neatsidžiaugia tuo, kad dabar visur socialistai esą galingi. Girdi:

"Dabar gi socialistai daugely šalių jau yra taip stiprūs, kad bet kuris didesnis krizis gali pasjatyti juos prie valstybės vairo. Socialistinių partijų stiprėjime ir yra vieni nintelė tikra garantija prieš karo pavojų".

Gazietą nusimena ir apie 1914 metų karą, bet ji tuojaus užkalba šveiką danti, pasakydama, kad tuomet vidur socialistų partijos buvo silpnos, todėl ir nepajėgūsios savo valdžių sulaikyti nuo karų.

Cia tiek galima surasti teisybės, kiek Chicagoje ant Halsted gatvės pernykščio sniego. Pirmiausiai, 1914 metais visose šalyse socialistų partijos buvo šimta sykių skaitlingesnės ir galingesnės, negu dabar. Paimkime kad ir Amerikos socialistų partija; juk ji 1914 metais turėjo virš šimto tūkstančių narių, o dabar neturi nei dešimties tūkstančių. Vokietijos socialdemokratų partija tuomet buvo nepalyginamai didesnė, negu dabar. Visose kitose šalyse ta pati matome. Vienok ta gazietą tvirtina, kad dabar jos esą galingesnės, ir jau gali sulaikyti karus. Na, tai kodėl socialistai nesuvaldė amerikijos, kuri itaigia smagti Vokietija, jeigu jie tokie galingi?

Beje, ten pasakyta, kad bet kuris didesnis krizis gali socialistus pastatyti prie valstybės vairo. Šitam pasakymui mes pilnai tikime. Juk kaip tik krikščionys įvyksta ministerijų kriziai, tai tuojaus socialistai ir kviečiami sudaryti ministerijų kabinetus. Juk Švedijos kamilius net du sykiū buvo pakvietęs socialistas Brantingio ministerijų pirmininkas ir pavadės jam ministerijų kabinetus sudaryti. O juk tas įvyko krizio momentais. Pagaliaus, krizio momentu Vokietijoje socialdemokratai buvo paėmę šalies

vairą i savo rankas, darbinikišką revoliucija paskandino pačių darbininkų kraujuje, nužudė geriausius darbininkų vadus ir šalį išgelbėjo nuo pavojaus, nuo isikūrimo Tarybų valdžios. Panašiai buvo ir Austrijoj. Vengrijoj socialistai net Tarybų valdžią nuvertė ir įsteigė atžagareiviškiausia valdžią. Ir visa tai atliko križiū metu.

1914 metais socialistai netodėl nesulaikė karo, kad jie buvo silpni, bet todėl, kad jie buvo apsvaigo patriotizmo

raugu ir tuojaus griebsė ginti savas tėvynes, jie tuojaus susibūliavo su militaristais ir bendrai su jais veikė. Galimas daiktas, kad ir dabar, karui kilus, ta pati istorija pasikartotų. Juk ir dabar Francijos socialistai nedaro jokių griežtesnių žingsnių sulaikymui savo valdžios nuo veržimosi i Ruhro sriti. Ir kada komunistai juos kvietė sudaryti bendrą frontą kovai prieš savo valdžią del veržimosi i Ruhro sriti, tai jie atsiskakė.

IŠ AMERIKOS INDIJONŲ GYVENIMO

Jau bus kokios dvi savaitės, kaip netoli nuo miesto Syracuse (New York valstijoje) įvyko "šešių indijonų tautų" seimas, arba, indijoniškaiariant, "pow-wow". Tasai seimas atstovavo taip vadinamą irokezų konfederaciją, kurion susivienijo šešios indijonų tautelės — onondagai (gyvena vidurinėm New Yorke), oneidai (iš Wisconsinio), cayagai (Ohio), senecai (Pennsylvania) ir dar dviejų pavadinimų tautelės.

Seimo tikslas buvo tas, kad juo greičiau išrišus klausimą apie užvedimą bylos prieš Jungtinių Valstijų valdžią. Mat, laikraščiuose jau pirm to buvo daug rašyta, kad indijonai rengiasi skust Amerikos valdžią ant 6 bilionų dolerių už tai, kad baltieji žmonės ir jų valdžia nusavino jų žemes. Tie nesumatom žemės plotai, kurie kadaise prigulėjo indijonams, buvo varu atimti iš jų. Juos suko ir valdžia ir baltieji plėšrūnai. 1784 metuose, Amerika, jau pasiluiosavusi nuo Anglijos jungo, padarė sutartį su indijonais. Toji sutartis nustatė rubežius tarpe baltaodžių ir raudonodžių. Bet baltieji nepalyginamai stipresni ir tos sutarties nepaisė.

Štai kamė šaknys tos bylos. "Pow-wow", specialiai susauktas tuo tikslu, kad išrišus visose smulkmenose bylos klausimą, nedavė laukiamų pasekmių. Delegatai ir vadinaimeji viršilos ("čy-fai") suskilo i dvi frakcijas. Vieną frakciją teisingiausia bus pavadinti "pagonais", kita "krikščionimis".

Pagonai priešingi krikščionybėi ir uoliai prisilaiko senovinių tradicijų. Jų vadas, o sykiu ir vadas onondagų tautelės, yra G. Thomas, kuris, kaip padavimai saka, paeina nuo paties Hiawathos. Pagonų frakcija yra, dabotoja nerašytos konstitucijos, kuri yra pamatu "šešių tautų" konfederacijos. Ta konstitucija žodžių perduoda vieną gentkartė kitai. Pagonai priešinasi rašytai konstitucijai. I indijonus, priėmusius krikščionybę, jie žiūri labai prastai. Pagonų frakcija beveik su panieka žiūri i baltuosius žmones. Ji mato juose savo amžinus skriaudikus.

Krikščionių frakcijai vadovavo moteris Laura Kellogg, kuri atstovavo Wisconsinio oneidus. Ji yra pušėtinai garsi rašytoja, baigusi universiteta.

Krikščionių frakcija nedalyvauja tradiciniuose indijonų šokiuose, ir priridinėja, kad su baltais žmonėmis reikia taikyties. Ji šiū-

lė pasisamdyti baltaodį advokatą vesti bylą prieš valdžią. Pagonai tvirtino, kad baltajam žmogū negalima pasitikėti. Wisconsinio indijonų atstovybė pasiskakė turinti surinkusi \$10,000 bylos vedimui.

Kokiuo nepasitikėjimu "irokezų konfederacija" (sakytume, sąjunga) žiūri i baltuosius žmones, matyt jau iš to, kad reporteriai labai nenoriai buvo išleisti i mitingą; o vėliau seimas nutaręs neduoti jiem jokių informacijų. Oficialė seimo, kalba buvo irokezų kalba.

Vienas iš oneidų vadų, "čyfas" Chapman Shenandoah, karštai kvietė indijonus prie vienybės, bet vienybės šiame seime nebuvo galima atsiiekti. Kita mėnesi šaukiamas naujas seimas. J. Serenga.

ZIGZAGAI

"Naujienu" supratimu, tik ten reikia komunistus saudyti, kur jie valdžiai pavojingi, bet kur valdžiai nepavojingi, galima jiems ir laisvę suteikti. Ir taip kalba "mokslinio socializmo žinovas".

"NeApsisvietimas" norėtų, kad ir su juom "Laisvė" polemikas vestų... Tfu, kad tu prasmegtum!

J. Ramanauskas atsiuntė "Laisvės" redakcijai atvirą laiška, kuris ve kokiais žodžiais prasideda: "Nelysk parseli i svetimą daržą knaisioti."

Man rodosi, jeigu kiauie svetimame darže knaisiojasi, tai kodėl parseliai negalėtų pasiknaisioti? Ar todėl, kad kiauie senesne?...

"Draugas" praneša, kad Ispanijoje tapęs nušautas Saragossos arcivyskūpas Ramero.

Hm... be dievo valios žmogui ir plaukas nuo galvos negali nukristi... tvirtina kunigai...

Spauda mteku būdu nepajėgia vyti Vokietijos markės kursą, kuris kiliaus riktasi žemyn. O dar yra tokių, kurie sako, būk Vokietija neprogrsuojanti...

Amerikos Darbo Federacijos generalė valdyba stoja už tai, kad Amerikoje būtų daugiau kareivių. Mat, kada darbininkai išeina streikan, tai esant daugiau kareivių, jų streikas greičiau bus sukriusintas.

Ir dar atsiranda žmonių, kurie drįsta sakyti, kad Federacijos viršininkai nesirūpina darbininkų reikalais. Trto.

ANTI GREIT

Radinėja J. Serenga

Socialdemokratų partija pasiskirtas rektorium tatališko Lietuvos universiteto.

Bravo, Bravo! Anglijosiam Tribūnale (dabur) di socialdemokratas žymiausias tautos kraugeriū varto social M. Biržiška, o klerikal versiteto rektorium socialas Čepinskis.

Gera politinė praeitija jos istaiga ta socialdemokratų partija, kuri prastai žuazių prasiurda istaigais. Mergina del kaip pasakė K. Marso...

Ponas Grigaitis vėliau Lietuvoje, Amerikoje pagarsėjo savo gyvenimui ir pinigų mylimi Zinoma, Lietuvos valdmielu noru išleis i burzjozios tėvynė.

Jeigu W. Fosteris gyvena Anglijoj, tai Glasgow darbininkai tikrai turirinke jį savo atstovu mentan ir jįsai sedeti pta komunisto Newbold'o.

Taip rašo New York "World'o" korespondent Bet jeigu stambesni Glasgow'o veikėjai būtų Amerikoje, tai jie tikrai Leavenworth'o kalėjim...

Kas tai yra žemyni venimas? Tai yra gara praeitėi vaikų.

Kada "Kelvys" raskit fondus, plačlausiu indacijų jisai gali gauti p... Neviacka of the Worcester fame.

Jei nežinote, tai jums pasakytū, kad Leavenworth'o markė yra nuopuolis 1000 už doleri.

Apie p. Graičiūną nesėdė visi rašė, kad jisai "complete failure" (visiškai nepasisekimas) politime. Nejaugi tas mizeriškas mano pasireklamoti, nēdėdamas isteriškios straipnius apie SLA?

S. Rusija šiūom baltu rī 130 milijonų gyvenamū kariuomenės turi... Vienas kareivis, o kitas pripuola 162 gyvenamū Finlandijoje vieno kareivis pripuola 111 gyvenamū Ramunijoj... 67 gyvenamū

Lietuvoje an 10 gyvenamū 14 vienas kareivis. Dabar spėjama, kur daugiau pinigų ama laimūnės palaikymui.

Na, dabar tai jau mes posime, kad su baltais negalima eiti į vien. Mūsų patyrimas tai parodė "Vienybė".

Šimta kartų jisai... Kunigai be tautininkų... eina, bet tautininkai be nūgū — ne!

Taip, frančiška... karo metu buvo... otas, bet vėliau... talsė, pamatęs savo... O Grigaitis kaip būr... es, taip i lita.

IŠ MOKSLO SRITIES

STANGOS UZKARIAUTI ŠIAURIUS

ald Amundsenas Rengiasi Kelionėn.

Pradžioje dvidešimtojo amžiaus pradžioje neatlaidus žemėlapis pasiryžimas galvoti užkariauti šiaurius, atilutini švietui tas visas paslapdengituri turi savyje tie nuo ties, k "mieganti" ledai. "Jeigu amžiujuose žemė nuo rytų mes arūs, tai turime apjuosti į vakuo šiaurių į pietus". Taip ją ir jo tyrinėtojai, kurių ne vienas paliko savo gyvastis tolimose šiauriose.

1908 m., rugpjūčio 18 d. garsus tyrinėtojas Robert Edwin Peary išsirengė kelionėn į šiaurinį polių. Balandžio 6, 1909 m., pirmu sykiu, jis jį pasiekė. R. E. Peary, kuris neseniai mirė, buvo amerikonas, gimė Crescens, Pa., 1856 m. Jam priklausė garbė už atradimą šiaurinio poliaus.

Tačiau su tuomi šiaurės užkariavimas dar tik tepasidėjo. Atradimas šiaurinio poliaus dar nedavė to, ko ištikrųjų žmonija reikalauja, būtent praktiškos naudos kasdieniam gyvenime. O kad praktiška nauda būtų žmonijai, tai reikia išvesti kelią per šiaurius, kaip kad jis yra išvestas per vakarus ir rytus. Jei atradimu Amerikos norėta sutrumpinti kelią į Indiją, tai atradimas šiaurinio poliaus turi sutrumpinti kelią iš Londono ir Vakarų Europos į Chiniją ir kitas dalis Azijos, arba praktiškos naudos bus visai mažai, apat mokslo horizonto praplėtimo.

Tyrinėtojas Amundsenas Stoja į Darbą.

Kas nors turi pramušt šiaurės ledus delei komercijos, delei susisiekimo. Nežiūrint jeigu tas reikalautų ir ne vienos gyvasties, nežiūrint, jeigu ir ne vienam tekty atsigtulti į šaltus kapus.

Garsus tyrinėtojas Roald Amundsenas pasiryžo galutinai užkariauti šiaurius. Jis rengiasi keliauti orlaiviu per šiaurinį polių. Kelionė, jeigu oras bus patogus, prasidės birželio 21 d. (šiandien).

Nebe pirmą sykį Roald Amundsenas pasižymi savo drąsa ir pasiryžimu. Jisai pirmutinis persikėlė (laivu) per pietinį polių. Jis taip pat atrado magnetinį polių, delei kurio mokslinčiai suko galvas per kelius pastaruosius šimtmečius.

Orlaivį Pasiūkaukė Tarnyston.

Roald Amundsenas rengiasi kelionėn orlaiviu. Orlaivio vardas "Elizabeth", plieninis, ištant nesukultų, jeigu prisidėtų kristi žemėn. Su visa įreikla, maistu, aliejum ir kitais reikalingais daiktai, orlaivis sveria virš trijų tonų. Orlaivis gali iškelti 110 mylių į valandą.

Orlaivio kapitonas, Oskar Omdal, norvegas. Jis irgi nesigali savo gyvasties, idant laimėjus svieto garbę.

Kelionė Bus Trumpa.

Prisirengimas didelis, lėšų bus daug, bet pati kelionė bus trumpa. Kelionė prasidės iš Wainwright (Alaska). Mūay avanturistai ir tyrinėtojai pasiekė Point Barrow (irgi Alaskoje), kuris randasi už 200 mylių nuo Wainwrighto, o iš ten prasidės tikras bandymas ir kelionė. Jie yra pasiryžę, jei pa-lyks, persikelti per polių ir nu-leisti ant Spitsbergeno salos, kuri yra kitoj pusėj poliaus.

Point Barrow iki Spitsbergo yra 1950 mylių. Jeigu nekas nelaimė, tai jų kelionė ne-

sitės ilgiau kaip 24 ar 28 valandas.

Pavojai.

Iš dviejų pusių grėšia pavojus Amundsenui ir kapitonui Omdalui, butent: dideli vėjai ir kompasas "suklydimas." Iki šiol nežinoma, kaip smarkūs vėjai aplinkui šiaurinį polių. Jie gali būt tiek smarkūs, kad orlaivis neišlaikys, taps nublokštas ir sudaužytas. Arba, mažiausias nusisukimas į šalį, nepataikymas užbrėžtų kelių, gali padaryt galą. O nepataikyt galima, jeigu kompasas atsisakytų tarnauti. Mat, nieks nežino, ką kompasas darys, kuomet keliauninkai persikels per magnetinį polių, kuris randasi šioj pusėj šiaurinio poliaus.

Pirmesnieji Bandymai.

Liepos 11 d., 1897 m., profesorius S. A. Andree įsisėdė į balioną ir tikėjosi, kad vėjas jį perneš per šiaurinį polių. Bet iki šiol nieks daugiau nebegirdėjo apie Andree ir jo balioną; ant amžių palaidojo jį šiaurės ledai.

1907 m. Walter Wellman bandė orlaiviu persikristi per šiaurinį polių, bet pasigavo jį audra ir išstėškė į ledinį kalną. Tas irgi neatsiekė savo tikslo.

Koks likimas Amundseno?

Svarba Šiaurės Kelio.

Jeigu Amundsenui pavyktų laimingai persikelti per šiaurinį polių ir tuomi nutiesti kelią, tai būtų nemažai naudos. Dabar iš Londono į Tokio, važiuojant Sibiro geležinkeliu, yra 8,557 mylios. Bet per šiaurinį polių būtų tikta 4,960 mylių. Taigi, būtų sutaupyta nuo 3 iki 4 tukstančių mylių kelionės iš Anglijos į Japoniją. Tai be galo svarbus dalykas komerciniū žvilgsniu.

Pasakos Apie Šiaurės Žemę Neteisingos.

Tyrinėtojas Stefansonas ragina Anglijos valdžią pradėt vystyt ir kolonizuoti šiaurės žemės. Jis sako, kad pagelba orlaivį galima apgyvendinti didžiausius žemės plotus aplinkui šiaurės polių. Girdi, visos pasakos, kad šiaurės žemės apgultos amžiniais ledais ir kad nieks ten negali apsigyventi, yra visi neteisingos. Jis tvirtina, kad ten yra labai gražių ir derlingų žemės plotų, kuriuos imperialistinė Anglija turinti užgriebti ir prisikergti prie savo imperijos.

Stefansonas sako, kad kadaise žmonės tikėjo, jog Alaska ir Kanadą yra užšalę kraštai, apie kurių apgyvendinimą negali būt nė kalbos. Bet buvo žmonės, kurie ėjo ten ir pramynė kelią šimtam tukstančių gyventojų. Pasilikame laukti žinių apie pasekmes Amundseno ekspedicijos.

P. S. Ši straipsnį duodant spaudon, atėjo žinia, kad Amundsenas savo kelionę per šiaurinį polių atidėjo. Sakoma, kad prisirengimas pasirodė netinkamu šiam svarbiam ir pavojingam bandymui.

Kas Septyniolika Metų Besilanką "Svečiai"

Daržuose bei giriose daugumai tenka patėmyti mediuose ne kas metai matomų vabzdžių. Tie gavalai pasirodo tik kas septynioliktis metais. Todel gamininkai ir užvardino juos "cicada septendecim". Žodis "cicada" tai yra duotas vardas šeimynai vabzdžių; gi žodis "septendecim", reiškia septyniolika. Paprastai, šitie vabzdžiai

yra žinomi, kaipo "locusts". (Lietuviškai skėriai — šarančiai. — Red.)

Šių vabzdžių gyvenimas labai žingeidus. Patelė, kaip ir kiekviena rupestinga motina, ieško plyšelių medžių šakose, į kuriuos ji įspaudžia savo klaušinėlius. Tą jai atlikus, medžių lapai vysta ir jų šakos džiūsta.

Po šešių savaičių laiko iš kiaušinėlių išsiperi pupės; jos nupuola žemėn, įsirusia žemės paviršiu, ir ten besimaitindamos augalų šaknų sultimis auga, tankiai keisdamos savo paviršutinę išvaizdą. Septynioliktų metų pavasarjje šie vabzdžiai buna jau pilnai išsivystę ir subrendę, tai jie išsirusia žemės paviršiu ir skrenda į lapuotus medžius.

Vabzdžiai patraukia daugelio žmonių domą nepaprastai gausiu savo čirškimu, kuris išduoda augštą, aštrų balsą. Kuomet patelė nenuilstančiai darbuojasi daugime savo veislės, bei patinėlis, kaip ir daugumas vyrų, beskraidydamas nuo šakos ant šakos čirškina savo daineles. Patinėlis balsą čirškėjimo padaro tam tikromis plevelėmis, kuriomis yra aptemptos dvi tuštos apatinės jo kuno dalys. Pas patelę, tu balsą padaranti organų nesiranda, todėl ji nei čirškė bei dainuoti negali. Kas link šios patelių ypatybės, garsus filozofas Xenarchos štai ką pareiškė: "Laimingas ir linksmas "locust" vabzdys privalėtų būt, nes jo pati neturi balso."

Pakašavo Bitininkas.

Pesčius.

PASAULIO ŠALIŲ GYVENIMAS

Albanija.

Vieta. — Albanija randasi pietvakarinėj dalyj Europos kontinento (Balkanų pussalyj). Ją rubežiuoja Grekija iš pietų, Jugo Slavija iš rytų ir šiaurii, ir Adriatiko jūra (Viduržemienėj juroj) iš vakarų. Plotas apskaituojamas 11,000 ketvirtainių mylių. Žemė kalnuota abelnai, iš žymesnių kalnų ten randasi kaln. Khimera, Ibalea, Jacova, Grammos ir kiti. Jai pritenka dalis žymaus ežero Skutari ir kiti. Kaip del tokios mažos šalės, reikia pasakyti, kad upių randasi pakankamai, žymiausiomis yra (nors nedidelės) upės Drin, Boyana, Matia, Scumbi, Ergent, Vajutza ir kitos.

Gyventojai. — Gyventojų priskaitoma į 1,700,000. Albanai vartoja savotinę albanų kalbą. Didelė gyventojų didžiūma, apie du trečdaliai, yra mohametonai, likusi dalis krikščionys — Rymo katalikai ir Grekų katalikai.

Klimatas. — Šiltas. Valdžia. — Demokratija. Seimas, kuris susideda iš 77 narių, išrinktas vasario mėn. 1921 m., valdo įstatymdavystinę šalies spēką. Valstybės galvės pareigas eina Taryba, susidedanti iš atstovų po viena nuo keturių tikybinių sektų — Boktaš Moslemo, Sunni Moslemo, Grekų katalikų ir Rymo katalikų. Admīnistratyvė (veikiamoji) spēka pavesta ministeriu kabinetui, pirmininkas kurio yra Djaffer Ypi, išrinktas gruodžio 22, 1921.

Šalies sostinė miestas Durazzo, turintis apie 5 tukstančius gyventojų. Vyriausias šalies miestas yra Scutari, kuris turi apie 32 tukstančius gyventojų. Albanijos šalis per šimtmečius nešė Turkijos jungą, buvo jos pavergta. Apart to, Albanija visuomet budavo įtraukta į Balkanų intrigų sukurį. Nešė ir neša vargus Pasaulio karo. Rugpjūčio 2, 1920 m., pada riuš taiką su Italija, įgijo savo "neprigulmybę". Tapo priimta į Tautų Lygą 1921 m.

Pramonė. — Vyriausia pramonė yra žemdirbystė ir gyvu-

liū auginimas; klimatas ir žemė tam tinkanti. Ten nėra gelžkelių, neturi savo pinigų, nei bankų. Labai mažai mokyklų. Žmonės didžiūmoj tamsūs, tikiybiniai vergai. Prekyba taip jau nežymi su užrubežiu.

KAPITALIZMAS

Mūsų Bočiai.

Žmonės ne visuomet taip gyvena, kaip dabar gyvena.

Buvo laikai, kada mūsų bočiai savo gyvenimu niekuom nesiskyrė nuo kitų gyvulių, gyvenančių bandomis (kaimenėmis). Jie vaikiojosi po gelmes ir kalnus, įsiekant sau maisto, kurį labai skaudžiai jiems duodavo gamta, užpildinėjo mažus gyvulius ir atmušinėjo didelių užpuolimus. Dagi ir paviršutinę savo išvaizdą mūsų bočiai greičiau buvo panašūs į beždžionę, negu į dabartinį europietį; tvirta kūno sudėtis, didelės ir stiprios rankos ir kojos, siaura, mažą kaktą ir didelį su stipriais dantimis, žandai.

Čion dar nėra žmogaus ir žmonių visuomenės. Tai dvikojų (panašių į žmogų) gyvųjų bandomis, nesamoningai (instinktyvis) jų susivienijimas bendrai kovai už buvį, savęs užlaikymą ir dauginimąsi.

Tikrai žmogumi vadinasi tas gyvulis, kuris daro įrankį, tai jo skirtingumo nuo kitų gyvulių žymė.

Nuo pirmojo įrankio — akmens ir lazdos susivienijimo — ir prasideda žmonių visuomenės istorija.

Ir daugelis tūkstančių metų praėjo pirmiau, negu žmonių visuomenė, išėjus iš savo pirmųjų šio laukinio būdo, liko tokia, kokia mes dabartiniam laike žinoms.

Dabartinė visuomenė vadinasi kapitalistinė arba buržuazinė. Kokios šios visuomenės skirtingumo žymės?

Kapitalistinės Visuomenės Pažymėjimas.

Kapitalistinė vadinasi tokia žmonių visuomenė, kurioje svarbiausi gaminimo įrankiai (fabrikai, zavodai, žemė, kasyklos, gelžkelis ir t.t.) sudaro atskirų žmonių arba nedidelių jų grupių privatinę nuosavybę, ir savininkams tarnauja, kaip įrankis samdomus darbininkus naudoti, įrankis neuždirbtu pelno gavimui. Gi šitų įrankių savininkai vadinasi kapitalistais arba buržuais.

Kapitalizmo Plėtojimas.

Kapitalistinė visuomenė gyvuoja jau keletą šimtmečių; XV šimtmečio pabaigą galima skaičiuoti kapitalistinės visuomenės gimimo šimtmečiu.

Iki pasirodymo fabriky, zavodų, kuriuose dirba šimtai ir tukstančiai samdomųjų darbininkų — visas gaminimas, visuomenės ūkis, susidėjo iš smulkiųjų savistovių dirbtuvių, kur savininkas arba pats, arba kartu su keleta mokinių ir pameistrių, gamino nedidelį skaičių tavyrov pardavimui artimiausioj rinkoj.

Bet vietos rinka nedidelė. Labai greitai ateina laikas, kada amatninko išnešti ant rinkos tavorai neranda pirkėjo, t. y. žmogaus, kuriam jie būtų reikalingi ir kuris juos nupirktų.

Amatninkai pergyvena sunkų laiką; jie dirbo, padėjo savo lėšas, o gyventi pasirodė nėra kuom, batų arba stalų nevalgys.

Iš šio padėjimo išėltis vienas: pervežti savo tavorus ant kitos rinkos, kur jie reikalingi. O tam reikalingi specialūs žmonės, kurie pirkty amatninko tavorus ir pervežty tenai, kur juos galima parduoti. Pasirodo pirkėliai, kurie šiuo amatu ir užsilma. Bet šiuo amatu, pirkimu-pardavimu, jie negali užsiimti iš mėsės prie tokio amato. Jiems tapgi reikia valgyti, gerti, apsidengti... Ir užsiėmus prekyba, jie daro sau

žinomą naudą, pelną.

Kokiu gi būdu gaunamas šis pelnas?

Pirklys, perkant nuo matninko tavorą, amatninko darbo daly neapmoka (pasisavina), perka pigiau, negu jis patsiam amatninkui apsieina. O parduoda brangiau, negu pirkto.

Visas šis skirtumas ir sudaro pirklio pelną, ir kuom didesnis šis skirtumas, tuom didesnis pirklio pelnas. Iš čion aišku, kad pirkliui naudingiau pirkty pigiau, parduoti brangiau. Pasisavinant amatninko darbą, jo neapmokant, pirklys lieka, tuo patiu, kapitalistu; jis išnaudoja amatninką. Juo tankiau amatninkas kreipiasi prie pirklio-kapitalisto, juo toliau rinka nuo amatninko, juo didesnis jo nuo pirklio priklausomybė.

Pirklys skolina amatninkui pinigų ir, be abejo, jo tolimesnui darbu atveža žaliąją medžiagą, įrankius ir t.t. O toliau pradeda kištis ir į patį amatninko gaminimą, verčiant jį gaminti tokių tavorų, kokie reikalingi pirkliui jo pirkliavimo reikalams. Čion amatninkas nustoja savo buvusio savistovumo ir tampa beveik samdomuoju darbininku. Pirklys, tokiu būdu, paveldo sau daugelį amatninkų. Tokia ūkio sistema vadinasi naminiai-kapitalistinė.

Sekantis vystymosi etapas yra tame, kad pirklys-kapitalistas visus priklausomus, paveldėtus amatninkus suvienija į vieną didelę dirbtuvę, kur jie dirba visa savininko medžiaga, prižiūrint arba pačiam pirkliui, arba samdomam valdytojui. Tai kapitalistinė manufaktūra. Čion jau pirklys lošia ne pirkėjo, o pramonės kapitalisto-įmonininko rolę.

Suvienijimas darbininkų vienon dirbtuvėn taupina kuro, šviesos ir t.t. išlaidas. Apart to, čion galima įvesti darbo padalinimą tarp darbininkų, kas žymiai didina darbo našumą, kapitalistui tai reikšia jo pelno (Tasa ant 4-to pusl.)

Bell Phone: Oregon 0803-J.
Dr. Ignat Stankus
1210 So. Broad Street
Philadelphia, Pa.
LIETUVIŠ DAKTARAS (gydo visokas ligas) IR CHIRURGAS (daro visokas operacijas).
OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedidelomis Nuo 10 iki 3 P. M.

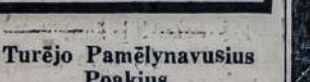
Turėjo Pamėlynavusius Poakius.

Dabar miega gerai ir jaučias puikiai.

Čia yra turinys įdomaus laiško rašyto p. H. W. Brinkman'o, Altoona, Pa.

Jis sako: "Buvau labai nervuotas ir sugriuvęs, negalėjau naktis miegoti, mano viduriai neveikė kaip reikiant, turėjau menką apetitą ir ryte visomet jaučiaus palisęs. Poakiai visomet buvo pamėlynavę. Nuo to laiko kaip aš pradėjau imti Nuga-Tonę, aš galiu valgyti visokiu laiku, miegu visą naktį ir jaučiuosi puikiai. Mano viduriai veikia kaip reikiant, mano nervai daug stipresni ir nėra ty mėlynai poakiuose." Tukstančiai vyrų ir moterų yra tokie pat padėty ir galty atgauti savo seną sveikatą. Sūprumą ir Gyrymą vartodami Nuga-Tonę. Pamėgink jį pats ir įsitikink. Vienam pilnam mėnesiui gydytis tik \$1.00. Nuga-Tonę paridavėja visi gerieji aptiekiniai peritinali garantuodami, kad suteikia pilną patenkimą, arba pinigai bus sugrąžinti (garantiją pasi priė kiekvienos bankels), arba pasius tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 708 S. Wabash Ave., Chicago, paslaunty jiems \$1.00. No. 114

LIETUVIŠKA AKUSERKA

Marijona Tamkienė
Prie paigų ant pareikalavimo diena ir naktį, taipgi ir nedidelėmis. Darba atlieku atskandant už priėmimą kainą.

20 STAGG STREET
Brooklyn, N. Y.
Telephone Stagg 6731

Neatidėliokite ant Toliau!

Nusipirkite šias Knygas Dabar, Kol Dar Galite Gauti. 396

DVI KNYGOS, REIKALINGIAUSIOS KIEKVIENAM VYRUI IR MOTERIAI, VADINASI:

Patarimai Moterims apie Lyties Dalykus

IR

Patarimai Vyrams apie Lyties Dalykus

Tosė knygos yra geriausiomis lietuvių kalboje knygomis, aiškiančiomis lyties klausimus; tą patvirtina daugelis mūsų daktarų ir laikraštininkų, čia ir Lietuvoje, kurie pataria kiekvienam jas skaityti.

Knygos yra su paveikslais ir gražiai apdarytos. Kaina po \$2.00 viena; už abi kartu — \$4.00.

Reikalaudami vienos kurios knygos, būtinai parašykite, kurią norite, ar moterims, ar vyrams, nes vienoje daugiausiai aiškinama moterų lyties dalykai, o kitoje daugiausiai vyrų.

Reikalavimus kartu su pinigais siųskite šiuo adresu:

J. BARKUS,
Box 129, Gen. P. O., NEW YORK, N. Y.

Pirkite tik pas tuos biznieriū, kurie garsinasi 'Laisvė'

RAKANDŲ PIRKĖJŲ ATYDAI!

Visi Namam Reikalingi Daiktai Geriausios Rūšies

Geriausia proga jauniem žmonėm, kurie mano naujai įsitaisyti savo kambarius. Dabar yra tokios žemos kainos, kokių dar niekadoms nebuvo. Rakandų kainos greit pakils. PIRKITE RAKANDUS DABAR. Ateikite pas mus, o mes paaiškinsime jums, kokių būdų yra galima įsitaisyti labai gerus rakandus ir už nederangią kainą.

DUODAME IR ANT KREDITO

MACYS BROS.
198—200 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Phone 2372 Greenpoint.

Ar jau turi knygą įžangą I Politinė Ekonomija?

Įsigyk pulkin knygą įžangą I Politinė Ekonomija

Kiekvienas, kuris tik nori stoti eilėse klestinai susipratusių darbininkų, ir nori pažinti aiškioje šviesoje savo klesos reikalus, — būtinai privalo perskaityti šią svarbią BOGDANOVO knygą

IZANGA I POLITINĖ EKONOMIJA

Šią knygą neuženka tik perskaityti sykį ir jau viskas. Ją reikia skaityti ir studijuoti keils sykius; ją turi studijuoti ne tik pavieniai, bet ir įvairiose lavinimosi susirinkimuose. Joje yra išaiškinta tie dalykai, su kuriais mums reikia kasdien susidurti ir diskutuoti juos.

Knyga gražaus formato, puikiais auduko apdarais. KAINA \$1.50.

Drūtais popieriniais apdarais Kaina \$1.00.

Užsilaikant adresuokite:

"LAISVĖ"
46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, N. Y.

Knyga Perskaityk įžangą I Politinė Ekonomija

Studjuok knygą įžangą I Politinė Ekonomija

KAPITALIZMAS.

(Tasa nuo 3-lio pusl.)

padidinimas. O jam daugiau nieko ir nereikia.

Pirmykščio Kaupymo Procesas.

Bet tai dar ne stambus kapitalistinis gaminimas. Pastaraisi negalėjo atsirasti ir išsivystyti be taip vadinamo pirmykščio kaupymo proceso.

Kas tai tokis tas pirmykščio kaupymo procesas?

Stambiajam kapitalistiniam gaminimui reikalinga: 1) kad darbdavių rankose būtų ganėtinai didelis pinigų skaičius...

Sios būtinos sąlygos buvo sudarytos prekybos kapitalo gaudynė.

Reikalingas pinigų kapitalas gavosi amatininkų, valstiečių naudojimo pasekme, o svarbiausiai apskrimo ir atviro ginklauto atsilikusių Amerikos, Afrikos, Azijos "barbariškų" genčių grovimo ir belaisvių pirkliavimo pasekme.

Įrantieji savistovus amatininkai ir valstiečiai buvo ta laisva darbo jėga, nustojusia savo būvio lėšų, kuri reikalinga kapitalistiniam ūkiui.

Štai visas šis reikalingų sąlygų sudarymo procesas stambiajam kapitalistiniam gaminimui ir vadinasi pirmykščiu kaupimu. Kapitalistinė visuomenė brangiai parsieina žmonijai... Tūkstančiai, milijonai žmonių aukų.

Darbininkai.

Žymiai žmonių dalis kapitalistinė visuomenėje neturi savo gaminimo įrankių. Tai — darbininkai. Jie nieko neturi, apskait savo darbo rankų, ir mokėjimo kaip jomis dirbti. Kad nenumir-

ti badu, darbininkui prisieina samdytis pas fabriko ar zavodo kapitalistą arba, sakoma, prisieina savo darbo jėgą paroduoti.

Kada kapitalistas samdo darbininkus savo įmonei, tai jis tai daro nesigalėdamas jų, kad jie badauja, skursta. Mažiau viso ko apie tai kapitalistas mąno. Ne, jam reikalingas pelnas, o tai jis gali gauti tiktai pasamdes sau darbininkų. Samdant darbininkus išnaudojimui, kapitalistas ne pro šalį rodo labdaringo geradėjo ir "tėvo" išvaizdą.

Eksploatacija.

Nė kapitalistas darbininkus maitina, o jis pats samdomoju darbininkų darbu maitinasi. Kaip gi tai vyksta.

Aišku, ne gera darbininkų valia. Kapitalistas, pasamdes darbininkus, moka jiems uždarbio mokesnį, moka tiek, kiek reikalinga, kad jie nenumirtų badu ir pusalkaniai savo šeimyną.

Kaip graži ir baisi gamta. Kaip neįsivaizduojami jos įstatymai.—Aš užsimąščiau ir pabudau tik tuomet, kada įsai, apsirengęs, sugrįžo prie stalo.

Tamstos dalykas rimtas,—aš jam pasakiau, pasiryžęs nieko neslėpti.—Širdis niekam netikusi: paveldėtas širdies gedimas, pablogintas dar tamstos gyvenimo būdu, širdies išsiplėtimas ir persidirbimas.—

Jis ramiai gaudė mano žodžius.

Gyduoles tamstai ne tiek svarbią rolę lošia, kiek žinomas gyvenimo būdas, prisilaikymas ir režimas. Visiškas neturėjimas jokių susijudinimų, vengimas susinervavimų ir apsunkinimų širdžiai darba. Prisilaikymas nuo gėnų, vyno, kavos, nuo staigių lipimų, ir t. p. O svarbiausia—visuotinas atsižadėjimas fizikinių susituokimų su moteriškėmis.—

Pastaruosius žodžius aš ypatingai pabraukiau. Storos lūpos, ryškiai įskeltas palūpis, nedidelės, dailios rankos su plonais, ilgais pirštais rodė jį turintį gašlią prigimtį, palankią prie ištaigų ir pasilinksminimų.

Moteriškes tamstai nuodas. Iki šiol jos išlengvo tamstos širdį graužė, bet kokią gražią dieną viena jų galutinai tamstą pakirs. Kiekviena jų nusineš su savim kelėta dienų tamstos gyvenimo, o pastaroji vienu kartu pasiims visas likusias dienas, kurių būtų dar labai daug pasilikę... Dar sykį pantrinu—pameskite net mintis apie moteriškes... Gyduoles imkite...—

Toliau aš ėmiau kalbėti apie dešimtipenkioliką lašų į arbatinį šaukštelį vandens, tris kartus dienoje, apie maudynes, apie tyrą orą, apie pasivaikštinėjimus, apie vengimą laipiojimų, ir t. p.

Taip aš ir jaučiau,—pratarė jis ramiai, kada aš, susizgribęs nuo patarimo jam vilgyties šaltomis palomis, nutilau.—Pastaruoju laiku su manim, ištikruju, kas tokio nepaprasto darėsi. Ačiu, kad taip atvirai pasakėte apie mano nusmerkimą.—

—Švelnesnių žodžių nėra, tamstos padėtis tikrai rimta ir duoda pamato nugalėjimui, tačiau tamsta ne taip jau visai nusmerkta. Žinoma, su išlyga tam tikro susivaldymo...—

Tam tikrame laipsnyje aš visgi nusmerkta. Nesistengkite mane raminti, daktare, aš neesu praręs užrįstomis akimis žaisti,—jisai atsakė.—Bet, pasakykite, jeigu aš pildysiu visus tamstos prisakymus, ne tiek, žinoma, kas liečia lašų ir kompresų, kiek atsakyme nuo... (jis užkando lūpą), nuo moteriškių, tai kaip bus su manim? Kiek ilgai mano dienos nusitės?—

—Jeigu imsite prisilaikyti šiek tiek tvarkaus gyvenimo būdo, vengiant susijudinimų, o svarbiausia—atsisakius nuo moteriškių—galite pragyventi dar dešimtis metų. Priešingame atsitikime rizikuojate užbaigti gyvenimą moteriškės glėbyje. Tokių atsitikimų yra buvę.—

Jis nieko daugiau nebeklausė, padavė man ranką, ir abu mudu lyg ir nesavę jautėvosi—aš tuomet dar nebuvau įpratęs žiūrėti vien, kad greičiau sau atlyginimą gavus.

Tai buvo pirmasis mūsų susitikimas. (Bus daugiau.)

Vertė J. Barkus.

I. Petruševskii.

Trys Susitikimai

Vaidzdelis.

I.

Pirmu kartu aš pamaciau jį pas save,—jisai atėjo pas mane ligonių priėmimo valandomis, kaip paprastas pacientas. Kada įsai, atsakinėdamas į paprastus gydytojo klausimus, įvardijo save, aš ne tuojaus teprisiminiau, iš kur man žinomas jo vardas. Tik tuomet įsai padavė savo adresą tuose pačiuose namuose, kur ir aš gyvenau, tik vienais laiptais žemiau, aš dasiprotėjau, jog jis dailininkas—skulptorius Džalimovas, gyvenantis apacioje manęs; ir prisiminiau, kad kiekvieną kartą, lipdamas savo gyvenamoni vieton, aš praėinu pro jo duris su varine, žibaniškai nušveista kortele. Jam nebuvo reikalo bent ketvertą sykių per dieną vaikščioti pro mano duris ir, galimas daiktas, pirm ateisiant pas mane, jis, veikiausiai, nė mano pavardės gerai nežinojo. Ažu mudu buvoma nevedėliai ir, regimai, pas jį, kaip ir pas mane, moteriškės ilgiau paros neprasilaikydavo, o kadangi kambariuose nebuvo to įdomaus elemento, tai žinijau ir naujienų mums patekdamo labai mažai ir tai vien kokiuose ypatinguose, išimtiniuose atsitikimuose.

Mano kaimynas skundėsi dūrinėjimu kairiajame šone, širdies mušimu, greitu užsilimu ir dažnu, kartais be jokios priežasties liūdnpmu ir nuovargiu. Apie savo ligą jis labai mažai kalbėjo. Regimai, nemėgdamas gydytis ir lankyties pas gydytojus, įsai stengėsi užimti kuomažiausiai laiko ir tik trumpai atsakinėjo į mano klausimus, nesileisdamas pats į bereikalingas smulknenas.

As paprasčiau Džalimovą nusirengti ir leisti man išklausti krūtine ir širdį. Jisai greit tylėdamas nusirengė iki juostai ir kada nuogiu liemeniu, su sudėtomis ant krūtinių rankomis, įsai išėjo iš uždangalo, aš nejučiomis nusidžiaugiau jo puikiu kūnu. Raumenis jo rankų, pečių ir krūtinių reišėsi iš po odos, lyg kalta iškalti. Kiekviena pasijudinime jie išrodė esą ne mėsą, bet banguojančiu po oda gyvuoju sielabru. Prisilietus man šaltai pirštais, kūnas krupčiojo, traukėsi ir lengvai vilnijo.

As iškliausiau jo širdies, išbaladojau krūtine; mano ūpas šiek tiek nupuolė: tame, iš paviršiaus tokiame galingame ir drūtam kūne širdis buvo niekam netikusi. Nutrūks mažytis siūlėlis ir tasai kūnas paliaus gyvenęs, paliaus džiaugėsis gyvenimu, pradės pūti, o paskui pavirs dulkėmis.

Taip baisu viskas gamtoje: pavasari užgimė daili plestekėlė, ji sukasi, laksto, linksminasi, bet ant jos jau kėsinais paukštis; pražydo stebėtinai, malonutis žiedelis,—ji žudo ruduo arba žmogus, o laukinės piktžolės gyvena sau ir tiek; išaugo ir su tvirtėjo iš šimto sudžiūvusių išsigimėlių, kreivakojų ir neurastenikų, vienas gražus, drūtas žmogaus kūnas,—ji užklūpo širdies gedimas, votys pačioje širdyje arba jon įeinančiose kraujagyslėse!...

išlaikytų. (Juk darbininko vakaikai taipgi busiantieji kapitalo darbininkai).

Dirbant pas kapitalistą, darbininkai pagamina žymiai daugiau produktų, negu jie nuo jo gauna uždarbio mokesnio pavidale. Pasamdytas darbininkas ne tiktai gaunamą nuo kapitalisto-savininko uždarbio mokesnį atidirba, bet dar ir virš to dirba,—dirba, nieko už tai negaudamas.

Padėkim, kad darbininkui dienos pragyvenimui reikalinga 50 rub. Už šią sumą kapitalistas ir pasamdo darbininką. Pastaraisi dirba 10—12 valandų, o savo 50 rublių atidirba į 5 valandas; likusį laiką, 5—7 valandas, jis jau dirba kapitalisto pelno sudarymui.

Jeigu gi darbininkas dirbtų tik 5 val., t. y. tiek, kiek reikia, kad gaunamą uždarbio mokesnį atidirbtų, kapitalistui nebūtų galimybės ir savo ūkį vesti, darbininkus samdyti ir jiems mokėti. Tuomet nebūtų pelno, nebūtų jokio reikalo ūki užsiimti. Bet kapitalistas žino, ką daro, kada darbininkus samdo. Jisai žino, kad, užmokėjęs darbininkui 50 rublių į dieną, įsai sugrąžins ir šiuos 50 rublių ir dar tiek, o tai ir daugiau.

Toksa darbininkų darbo rezultaty savinimasis ir vadinasi eksploatacija. Darbininkai eksploatuojami, kapitalistai eksploatuoja.

Sios eksploatacijos pasekme ir yra kapitalisto pelnas.

Pas kapitalistą dirba daug darbininkų, ir nuo kiekvieno jis gauna atatinkamą pelną, o bendra jo suma taip didelė, kad ji jam leidžia palocius statyti, pertekliu gyventi, nežinant, kas tai badas ir šaltis.

Bet kapitalistas ne visą savo pelną "suėda". Dalį pelno jis pavartoja savo gamybos išplėtimui, kas, savo eilę, bendrą kapitalistinio pelno sumą didina.

Kaip gerai nebūtų kapitalistinė įmonė pastatyta, bet jeigu joje samdomieji darbininkai nedirbs, jeigu joje darbo žmonių jėga neeksploatuosis, kapitalistas jokio pelno negaus.

Juo ilgesnė darbo diena, juo mažesnis uždarbio mokesnis, juo daugiau neapmokėto darbo, juo didesnis kapitalisto pelnas. Darbininkų ir kapitalistų reikalai ne tiktai nevienodi, bet stačiai priešingi.

Valstiečių Padėjimas.

Labai sunkioj padėtyj esą darbo valstiečiai visuomenėj, kur viešpatuoja kapitalas. Žemės mažai, žemė bloga, o buržuazinė valstybė įvairių mokesnių ima, kareivius renka, pastaruosius vertin buržuazijos reikalus ginti.

Valstiečiai esą sunkioj buožių-kraujagerių ir daugybės supirkinėtojų-pirklių nevalėj (priklausomybėj).

Darbo valstiečių ūkis povaliai puola, jra, ir jie priversti laikiniams uždabiams pas dvarponį arba į artimiausią zavodą ar fabriką eiti, o daugelis ir visiškaiki savo ūkį meta ir eina miestam, didinant, tokiu būdu, proletarų eiles. P. K. (Iš "Darb. Jaunimas")

SO. BOSTON, MASS.

Iš ADPLS. 31 Kuopos Išvažiavimo.

17 d. birž. ADPLS. 31 kuopa buvo surengus išvažiavimą ant Mizaro "farmos".

Tą dieną oras buvo labai gražus, tad ir atsilankiusieji svečiai linksmai praleido laiką, vien bežalsdami įvairius žaislus, kilį dainuodami įvairias revoliucines ir liaudies dainas, tretį šiaip sau ramiai pavėsyj susisėdę besnekučiuavo.

Apyvakariais, pora draugų pasakė po prakalbėlę. Po to vėl prasidėjo žaiglai ir dainos. Žodžiu sakant, išvažiavimas

Jis į purvus velte isivelia!

Smagus, nepaisydamas jusų darbo prie skalbimo, jis kiaurai išpurvina savo drabuželius

Kaip yra malonu žiūrėti į jį, įsinerusį į tas raukšlėtas, pastirusias "overolziukes", kaip jis uoliai darbuojasi. Jis taip rimtai darbuojasi prie mažukės kopijos savo tėvo automobilio.

Jis, susirietęs, klupčias rangosi po automobiluko ratais, žiūrindamas, kas gi čia pasidarė—"tepa mašina", dėdamas saujas skėjo purvo, d paskui išuostydamas rankutes į patogią sėdynę savo "overolziukų".

Jis nenorėtųmėte nė biskelį suvaržyti jo darbštumą—arba matyti jį mažiau purvina! —net jeigu jam reikėtų ištrinti lauk visą purvą, kurį jis taip uoliai įtrynė į savo drabužį.

Vienok kaip jam smagu, kad jau nereikia daugiau varginti savęs—nereikia trinti ir grumdyti jo žaidžiamuosius drabužius.

Jus dabar galite atlikti vien tik paprastu išmirkymu, kur pirmiau reikėdavo trinti ir grumdyti.

Reikia tik išmirkyti putotame vandenyje šio naujo muilo—Rinso,— ir purvas pats savaime šveiniai pasiluosuos. Kai vartojamas Rinso, tai vietoj bledingo trynimo ir grumdymo už-

tenka tiktai paprasto išmirkymo, kur tenka nei jam, nei drabužiai. Net trito (jūs) purvas—žaidžiamųjų drabužių išmirkyti per kelias—taip pasiline nija su purvu Rinso, jog tik truputėlyj purvą iš šveinti skalbinio. Patrinti tas visas reikią su šveintu sauso Rinso. Išnyks purvas blogiausi purvas!

Užima Vjetą Pagn de Malo Golebi

Jau Rinso visur pavadoja paprastu muilu pabal namuose—65 milijonai Rinso dėdėlių bar yra vartojama.

Jis taip puikiai tinka skalbiniam namui, kad išdirbė žinomųjų skalbininkų mašinų ragina moteris jį vartoti dėl griausnių pasekmių.

Rinso išdirba didžiamu muilu skalbiniam pasaulyje—Lex'o išdirbėjai. Jis tinka visų paprastam savitainiam skalbiniam, visoms groresnės ir departmentinės rūpinėjinė dviejuose saluosose—paprastai skalbiniuose ir dideliose namuose. Lever Bros. Co., Cambridge, Mass.

VARTOJANT RINSO — NAUJOSIOS RŪSIES MUILA — MIRKYMAS PAVADUOJA TRYNIMĄ-GRUMDYMĄ.

Ad No. 2315A

Pasarga Detroito Lietuviams Darbininkams. Čia randasi dvi lietuviškos aptiekos, kuriose galima pirkti visus daug prietaisus, kurie turėtų darbininkams. M. A. KISHON, Aptiekos Savininkas. 8701 JOS. CAMPAU AVE. ir 5046 CHENE ST. — DETROIT.

ARMOTOS AR TRAKTORIAI

PASAULIO KARAS ? ATSTEIGIMAS

RUSIJA ŠAUKIA ATSTEIGTI UKI; šaukiasi Mašinų ANGLIJA GRUOMOJA atsakyti į tai ARMOTOMIS.

Mes raginame siųsti į Rusiją TRAKTORIAI

TRAKTORIAI reikią naujoni laukų apdirbimui. Naujoni laukų apdirbimas reikią didelį derlių. Didelis derlius reikią gyvenimo atsteigimas ir taika.

Padėkite mums siųsti Traktorius.

Kelionės į Rusiją Uždyka

arba balsuokite už vieną kandidatų iš sąrašo.

DAUGIAUSIA BALSŲ GAUNA!

I. GREENBERG, kalli darbininkas iš Chicago.

LENA CHERNENKO, rabinė tarnaitė iš New York.

JOHN T. TAYLOR iš Detroito Darbo Partijos.

FRIENDS OF SOVIET RUSSIA 201 West 13th St., New York City.

Čia įdedu \$... dėl traktorių pirkimo ir...

Užrašykite mano... balsus už...

Ar norite, kad mes įsuktume jūm vargą dėl... važiavimą veltui į Rusiją ir... informacijas?

Vardas... Miestas...

Amatas ar profesija...

Veržytina baigiasi birželio 30 d.; ta. lina bus... FRIENDS OF SOVIET RUSSIA

F.S.R. Viet. Sk. Valdyba: Pirm. Joseph Klekunas, Sekr. Viktorija Zmitris, Išd. Frank Lakoduk.

AMERIKOS DARBININKŲ PARTIJOS Lietuvių Sekcijos Reikalai

IS ADP. III DISTRIKTO.

Šiame distrikte ADP. L. Sekcija tvirtausia, tai Philadelphia — 12 kp. Narių pas mus nuo susivertimo kuopos prisirašusių yra apie 90. bet geram stovyj tiktai apie 50.

Darbas eim vidutiniai. Galėtų eiti geriau, jeigu nebūtų nesuspriamimų ir didelių klaidų, kurios daugiausia reikišiasi tarpe daugiau praslyviniusių draugų. Jeigu tas klaidas darytu paorasti, eiliniai nariai, tai apie ai nereikėtų nei rašyti, išristu ne ant vietos, bet kadangi tas klaidas daro tokie draugai, kurie myli pasirodyti net ant parduotų, tai būtinai prisieina skalbėti apie jas.

Pavyzdžiai, susirinkime paduoda skundą, ant vieno nario, jė jis blogai pasielgė tam tikrojo pašalinėje organizacijoje. Susirinkimas imasi prie komisijos įnkimo, kad iširti dalyką. Ištiriamasai atstotoja ir sako: "Draugai, aš paduo du rezinacija is ADP.LS. 12 kp." Kuo tai pamatuoja? Ogi tuomi, kaip pasitraukdamas kuopa paduosioja nuo bereikalingo darbo, tyrinėjimo ir tt.

Argi ištikrųjų taip galima? Man rodosi, kad ne. Jog jeigu mūsų tarpe būdamas narys pasielgė blogai, kas priveda kuopą prie tyrinėjimo, tai ar jo pasitraukimas paluosioja kuopą nuo tyrinėjimo? Ne! Kodėl? Todėl, kad jei kuopa neištirs, nepadarys savo sprendimo, ar tas narys pasielgė gerai, ar blogai, tai tas narys už tulo laiko gali vėl prisidėti prie kitos kuopos ir atlikti kitą panašų pirmajam darbą.

ADP. kuopos pareiga nepaisyti, ar prasikaltęs narys pasitraukė iš kuopos, ar ne, ji turi iširti ir savo sprendimą paskirti. Jei pasirodo, kad tas narys nebuvo kaltas, tai jam dujrys į partiją pasilieka atdaros: jei priešinai, tai kuopos taramas būna kitom kuopom perspėjimu, kad tokio elemento neįsileistų į savo tarpą.

Kaip mes turime pasielgti su tokiais nariais, kurie prasikaltę ne ADP., bet kitose pašalinėse organizacijose? Tuli draugai argumentuoja: pas mus jis nieko neprasikaltė, tai kas mums galvoj, kaip jis elgiasi už sienų mūsų organizacijos.

Man rodosi, tokis "argumentavimas" pamatimiai yra klaidingas. Juk mes, revoliuciniai darbininkai, turime būti pavyzdiniai. Mes turime eiti į mases, dirbti tenai revoliucionizavimo darbą, įgauti jų minų pritarimą, pasitikejimą ir vesti jas į kovą del darbininkų klasės išsiluosavimo iš kapitalistinės vergijos. Jeigu mes savo tarpe lai-

kysime įvairius grašiagaudas, įvairius murzinius žmones, tai argi mes galėsime turėti (igyti) minų pritarimą? Ne. Ir kaipgi galima turėti minų pritarimą, kol mūs tarpe bus nepasitikimi žmonės. Jei mes norime, kad darbininkai eitų su mumis, tai mes negalime toleruoti savo tarpe tokius žmones, kurie vienu bei kitu būdu pasirodo saumyliais, kurie savo asmeninius reikalus stato augščiau visko ir del to nukentčia tam tikros darbininkų organizacijos.

Bet kuomet mes sakome, kad valymas partijos turi būti visuomet mūsų dienotvarkij, tai tuli draugai atsako: jei mūsų narij išmeta kokia pašalinė organizacija ir jei ADP. ij irgi mes laukiam, tai jau bus eji-mas pėdomis pašly organizacijų, tai reikš, kad ne jos seka mūsų revoliucinė ADP. Partija, bet mes jas sekame. Mes neturime sekti jas, bet turime turėti pakankamai drąsos kovoti su jomis. Šitokia draugų mintis yra labai sumaišyta. Išmetimą mūsų nario iš kokios pašalinės organizacijos negalima taip išpeties risti. Reikia žiūrėti, už ką tas narys išmestas. Jeigu už partijiniį veikimą, už komunistinį darbą, už tai, kad jis tenai darbuos del darbininkų klasės labo ir jeigu už tai, kad jis komunistas, tai tada mes turime kovoti prieš tokią organizaciją, kovoti nors iš lauko pusės visomis spėkomis. Tada būtų sauzudystė, jeigu mes mestume laukan savo narij. Tada tie draugai teisingai sako: mes turime turėti ganėtinai drąsos kovoti prieš juos. Bet jeigu narys būna išmestas už kokią apgavystę, žulikyštę, tai tuomet mes turime skirtis su tokiu nariu. Nes kitaip, tai minios pasakys: kokia ten Darbininkų Partija, jei joje priguli įvairūs apgavikai.

Naujas Pavojus ADP.

Mūsų partija ne visa dirba, kruta taip, kaip reikia; narių didelė dalis jau pradeda virsti į duoklinius narius. Retkarčiai ateina į susirinkimą, pasimoka duos — tai jau ir visas veikimas. Tokie nariai atsilieka toli užpakaly, jie nepajėgia orientuotis įvairiuose klausimuose ir apskritai partijos gyvenime. Tokis dalykų stovis panašus į seną Soc. Partiją. Argi nebuvo taip S. P.? Ar neturėjome daugybę kvoderinių narių?

Prie to, reikia atminti, kad ir į ADP. įsiskverbė įvairių gaivalų, su kuriais gali prisieiti rimtai kovoti. Tokiose kovose tai tie "duokliniai nariai" stovija tai už Petrą, tai už Baltrų,

nes principai, taktika jiems paprastai nežinomi. Kad Amerikos Darbininkų Partija neišžūtų, kad A.D.P. neapsireiktų rimti S. P. žlugimo simptomai, tai mes turime pradėti daugiau dirbti savo tarpe apsvietos ir lavinimosi darbe.

Kiekviena kuopa turi būtinai įsteigti lavinimosi mokyklėles. Turi visa kuopa bent kartą į mėnesį lavintis. Į lavinimosi susirinkimus turėtų būti atdaros duryr ir taip geriems bepartyviam darbu žmonėms. O del lavinimosi mes turime medžiagos labai daug. Knygų turime gerų, sunkių, kurias ne visi nariai pajėgia "vartyti". Tik reikia studijuoti.

Jeigu mes įsteigtume mokyklėles, studijuotume partijos programą, konstituciją ir darbininkų klasių kovos bėgį, tai nereikėtų už dyką ir ginčytis, nes mūsų mintys daugiau būtų subendrintos, daugiau turėtume vienodesnį dalykų supratimą, išvengtume daugelio klaidų ir visur ir visada galėtume atremti darbininkų klasės priešus, kaip atvirus taip ir slaptus.

Steigkime mokyklėles ir dirbkime, o bus vaisių!

D. M. Solomskas.

L.M.P.S. Kuopa Likviduota

HARTFORD, CONN. Vietinė L.M.P.S. kuopa galutinai mirė. Kuomet viena kita narė pasitraukė iš kuopos, tai ir kitos narės pradėjo po vieną trauktis. Ant galo liko tik keturios narės ir jos nutarė kuopą likviduoti. Del narių pasitraukimo iš kuopos ir likosi kuopa likviduota.

1920, geg. 2 d. kuopa buvo atgaivinta ir gerai gyvavo iki 1922 m.

Gavo Kalėjimo.

Vienas lietuvis čia užsiimdavo pardavinėti degtinę; už tai porą kartų buvo pubaustas, vienok neperstojo dirbęs tą skystimėlį. Dabar jis likosi nuteistas metams kalėjimo. Jo moteris tapo paluosuota, nes ji turi prižiūrėti mažą vaiką.

Darbai.

Dabar čia galima gauti darbą lengvai. Žinoma, uždarbis labai mažas, sulyginus su pra gyvenimo brangumu. Namų raudos labai brangios.

Pereitą vasarą buvo rengiamos prakalbos ant gatvių. Kazin ar šiais metais bus rengiamos ar ne. Kol kas dar už nieko negirdėti. Reikia pasakyti kad klausytojų buvo daug, jei tik kalba geresni kalbėtojai.

Labai negerai, kad lietuviai darbiečiai nenori tarptautiškai dalyvauti. Kas ne lietuviška, tai jiems nesvarbu. Tokis manymas yra labai klaidingas.

M. V.

Mašinistai už Darbo Partiją

BOSTON, MASS. 14 d. birželio įvyko susirinkimas mašinistų unijos lokajo 264. Buvo skaitytas laiškas nuo Farmerių Darbo Partijos kas link tvėrimo Amerikos Darbo Partijos. Laiške nurodoma, kad Chicagoj šaukiama konvencija ant 3 d. liepos ir prašoma išrinkti delegatus. Laiškas priimtas vienbalsiai ir nutarta išrinkti delegatus.

Tasai išrinktas jaunas vyras, delegatas Robins, nurodė, kad darbininkai turi sutverti savo politinę galingą organizaciją. Pasmerkė Respublikonų ir Demokratų partijas.

Ch. Bachmanas.

BISKIS APIE L. CHORĄ

LAWRENCE, MASS. Liaudies chorui amžina atilsį giedojo pjesai, o jiems pritarę energiją parėfė dainininkai, kuomet L. choras suspaustas iš

visų pusų finansinio nedatekliaus atsigulė pasilsėti ir išsigdyti nuo finansinės "džiovos". Bet kuomet choras begulėdamas išsigydė nuo tos nelemtos ligos ir paduotū miržinu, tai tie "giedoriai" pamatė savo klaidas ir dabar jau sako: progresyvių nei su kule neužmisi ir jeigu jie kada biskį apimsta, tai tik delto, kad sudrutinti savo spēkas.

Tiesa, laike tos nelemtosios ligos, laike to miego, darėsi labai skaudu iš šalies žiūrint, kuomet mūsų jaunimas ir taip ilgai laiką stovėję ant sargybos darbinikiško judėjimo draugai ir draugės pradėjo skirstytis, jiškodami kokio nors užsiėmimo; vieni pasitraukė nuo revoliucinio avangardo, kiti nors ir tarnaudami darbininkų klasė, pradėjo eiti dalyvauti — dainuoti prie darbinikiško judėjimo priešų chorų, kuris dangstos bepartyviskumo skraiste. Tas viskas parodė, kad taip ilgai būti negali ir kad mūsų draugai ir draugės trokšta kokio nors užsiėmimo. Pradėta daugiau rupintis, kad Liaudies chorą kaip greičiau padidinti iš miego. Ir kuomet buvo "pašauktas daktaras" ir "kitokie "felceriai", pasigirdo balsas: Liaudies chore, kelkis, jau finansinė liga išgydyta! L. choras pasiryngęs akis pažiūrėjo ir pamatė milžinišką būrį draugų ir draugių, kurie kuklia choro atsisotjant ant kojų. Ilgai nelaukta. Pakviestas choro auginotojas — mokytojas draugas Miller, kuris apsiėmė mokyti už mažą atlyginimą. L. U. Klubi-kambarij, irgi už mažą mokesčį, kur choras laiko savo praktikas syki į savaitę. Dabar choras stovi jau nestubuojuantis. Dainininkų turi apie 40, kurie, kaip parodo praktikos, yra pasiryžę su energija lankyti lekcijas ir neatsižvelgiant į jokiais kliūtis, kelti darbinikiškąją dailę ant augšiausio laipsnio. Tą jau parodė, nes dar tik ketletą dainelių pusėtinai gerai sudainuoja.

Tiktai, draugai ir draugės dainininkai, męskite savo tuos tuscčius ypatisikumus, jei dar pas kuriuos buvo iš seniau užsilikę. Męskite tuos betikslisius straksėjimus, kas praicytj būdavo, o dirbkite lygiai visi, nes darbinikiškoji dailė reikalauja bendro darbo ir santalkos. Matome, kad darbinikiškoji visuomenės trokšta darbinikiškiosios dailės ir ji už jį susiėmė dailę del proletarijato tars neužmirštantj ačiū.

Jei kas norėtumėt prisidėti prie to praklausimo darbo, sirdingai kviečiame ateiti ar prisidėti. Praktikos atsbuna kas seredos vakarą, L. U. Klubu užpakalinėj svetainėj 7:30 val. vakare.

Lakštingalos Vaikas.

JEIGU NORITE KAD JŪS BIZNIS AUGTŲ, TAI GARSINKITĖS "LAISVĖJE".

VISTŲ MARKETAS.

Mes visuomet Turime Sviežių ir Skanių Vistų, žemiausiomis kainomis.

Teisinga Voga

Mes jums išvalinsim vištas. Jums bus malonu pirkti pas mus. Pirkti juos visiškas subatomis ir nedideliomis partijomis. Sanitariskos — Svarios — Sviežios — Pigių.

LITHUANIAN-AMERICAN POULTRY MARKET
420 Keap Street, near Grand St., BROOKLYN, N. Y.
New York — 248 Bowery.

Phone: Cypress 3980

OSVALDAS KIBURIS

Užlaiku Puikiausią Užlaiku Puikiausią gamina geriausius užkandžius, todėl kiekvienam lietuviui yra patogi vieta užėjimui. Atvažiuojant į East New York, niekuomet neužmirškite atsilankyti pas

OSVALDA KIBURIS
858 Glenmore Avenue, Brooklyn, N. Y. (East New York)

Pakirpti plaukai ir pleiskanos nėra maloni kombinacija. Tos nesvarios baltos pleiskanų lupynės sunaikina gražiausius kiekvieno plaukus.

Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisiunčiame tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

DR. J. T. VITKUS Lietuvius GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1286 Norwood Rd., Cleveland, O.

DR. C. K. CHERRYS
LIETUVIS DENTISTAS
2201 W. 22nd ir So. Leavitt St.
CHICAGO, ILL.
Telefonas: Canal 6222.
Valandos: nuo 2 iki 8 P. M.
Subatomis nuo 10 A. M. iki 6 P. M.
Nedėliomis pagal sutartį.

BE GERŲ DANTŲ
Jūs negalite sukramtyti gerai maisto, Sveikatos gerumas priklauso nuo jūsų dantų.

Dr. Jacob Hollander
ir
Dr. Henry Braunstein
DANTŲ SPECIALISTAI
576 Grand St., Brooklyn
Tėjimas iš Lorimer St.

Specialistai dantų taisymo ir naujų sudėjimo. Darba garantuotas. Išegzaminavimas veiltu. Žemiausias kainos ir lengvi išmokėjimai.

20 amžiaus išradimas.

Antanas Valutkevičius, lietuvis optikoris, išrado Galingą Mostą, kuri pailgina visus skausmus ir gėlimus, vis tiek, kokie būtų tie skausmai ir kaip žmogų begėit ar bekaudę.

dėty. GALINGA MOSTIS patariama vartoti nuo REUMATIZMO, NEURALGIJOS, STRENU SKAUDEJIMO

Nuo niktelėjimo, sąnarių išsukimo, raumenų skaudėjimo, sąnarių skausmo, aštriu gėlimo, kaklo sustingimo, krutinės slogų; taip pat nuo kosulio ir šalčio; nuo skausmų ir uždegimo, paeinančių iš priezasties balto gėgėoro traukimo, drėgnumo ir tt. Siskų 60c. už dežutę šiuo adresu: WALLACE'S LABORATORY
15 Intervale St., Brockton, Mass.

Telefonai: Stagg 2570
Stagg 1010.

J. BRETTSCHEIDER'S APTIKKA

Tai senai lietuviams žinoma APTIKKA kur receptai išpldinti atydziai ir patrysus aptiekorių. GERIAUSIS PATARNAVIMAS
500 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

DR. A. J. KARALIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3303 So. Morgan Street
CHICAGO, ILL.
Telefonas: Boulevard 2160

Valandos:
Nuo 9 iki 12 val. dienos ir
Nuo 2 iki 9 val. vakara.

Jeigu Jus Kenčiate

Nuo bile jokio kraujo sugėdimo, silpnumo, odos ligų, skilvio, širdies arba kepenų nesveikumo, inkstų arba puslės nesmagumo, Reumatizmo, tai visuomet kreipkitės pas mane. Aš jau suteikiau geriausius patarimus ir gydymo būdus iš mano 40 metų patyrimo ir 14 metų praktikuojamo didžiausiose ligonluciose. Mano ypatiskas gydymas iki išgydymui atsieis jums tik 10 dolerių.

Ant silpnai sergančių žmonių didžiausia atyda atkreipiama.

Ofiso valandos: nuo 10 iki ryto iki 6:30 vakare.
Nedėliomis nuo 10 iki ryto iki 1 val. po pietų.

ANDREW EGAN, M. D.

168 W. 23rd St., Netoli 7th Ave., NEW YORK.

LYTIES, PUSLĖS IR KRAUJO LIGŲ

Inkstų, Puslės, Prostatės ir t.t.)
SPECIALISTAS, TURINTIS PRAKTIKOS PER 25 METUS

Dr. ZINS išgydo visokias chroniškias ligas, neru suirima, širdies, plaučių, skilvio, kepenų, inkstų ir kitokias pavojingas ligas.

MOTERYS! VYRAI!

Išegzaminuojame Dykai

Žmonės, kurie serga nusilpimu ir jau neturi vilties pasveikti, bus gydomi ypatiskai. Liga tikrai bus pašalinata ir sveikata sugrįž. Ateikit ir reikalaukite išegzaminuot veiltu. Nieko jums nelaukiuos buti išegzaminuot ner DR. ZINS. Jo gydymo kainos yra labai žemos. Daugelis sergančių važiuoja net šimtus mylių, idant tapit išgydytalia. Visi ži ištyrinėjimai yra daromi, kraujas egzaminuojamas sulgy Wassermano sistema. Taipgi yra daromi kraujo iširkinimai.

Dr. ZINS

110 EAST 16th ST.
TARPE 4th AVE. ir IRVING PLACE
NEW YORK, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakara.
Nedėliomis: nuo 9 ryto iki 4 val. popietų.

AUTOMOBILIŲ MOKYKLA

Jeigu jūs norit padaryt lengvesnį ir geresnę praeityvumą, tai mokinkitės automobilius imato gerai lietuviškoj mokykloj, kur po vadovyste instruktorių eksperimentų galite per kelias savaites išmokyti gerai važinėti ir pataisyti visokių sistemų automobilius, trokus, taipgi ir Fordj.

MES GARANTUOJAM ŠO FERJO LAISNIUS.

Taipgi sujiekom kiekvienam mokinui vieta, nes suristi su employment ofisu ir turim laisnius.

Mūsų adresas:

Automobile School

726 LEXINGTON AVE.
ARTI 59th ST.
NEW YORK, N. Y.

KAS NORITE PIGIAI PIRKTI NAMĄ, TAI VISADOS EIKITE PAS J. VASTUNAS Real Estate Co.

556 GRAND ST., BROOKLYN
N. J. ZAJENKAUSKAS,
46 Ten Eyck Street,
Residence: 842 Glenmore ave.
Brooklyn, N. Y.

Nes aš turiu labai daug namų ant pardavimo Brooklyn mieste ir priemiesiuose: Ridgewood, East New York, Jamaica, Mass-peth ir Flatbush. Iš daugumos kelintais yra labai pigi, todėl kurie manote pirkti namus, tai turėsite progą pasipelnyti pirkimu. Taipgi kas pas mane pirkis, tas bus apbrūntas kuogeriausiai ir po priežiūra geriausio advokato. Taipgi aš paduoodu visokias rūšies biznius: bufernes, grosernes, restoranus ir kriaučių dirb-luves.

Kas pirkis pas mane, tas SUCĖDYS DAUG PINŲ.

J. BRETTSCHEIDER'S APTIKKA

Tai senai lietuviams žinoma APTIKKA kur receptai išpldinti atydziai ir patrysus aptiekorių. GERIAUSIS PATARNAVIMAS
500 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

DR. A. J. KARALIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3303 So. Morgan Street
CHICAGO, ILL.
Telefonas: Boulevard 2160

J. GARSVA

Graborių undertakų laidotuvių direktorius

išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių. Parsamdui Automobilius ir Karietas Veselijoms, Krikščionoms ir šlap pasivažinėjimams.

231 Bedford Ave. 264 Front St.
Brooklyn, N. Y. C. BROOKLYN, N. Y.

CAFÉ and BUFFET LUNCH

UŽLAIKAU PUIKIAUSI VIESBUTI

PAGAMINAME Gardžiausius Valgius ir Įvairius Užkandžius

Turime įvairių KVEPIANČIŲ CIGARŲ LIETUVIAMS PATOGI VIETA UŽEITI.

CHRISTIAN LUTZ

418 LORIMER STREET
BROOKLYN, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

Darbičių Domei. Amerikos Darbininkų Partijos Lietuvių Sekcijos 1 kuopos susirinkimas įvyks ketverge, 21 d. birželio, "Laisvės" name, 46 Ten Eyck st. Pradžią 8 valandą vakare.

Visi nariai būtina turite dalyvauti šiame susirinkime, nes turime daug laisčių iš Centro, kurie greitai reikia apsaustyti. Taipgi nepamirškite atsivesti ir naujų narių prisirašyti.

O. Smoluniūtė, ADP.LS. 1 kp. Sekr.

Parodykite Savo Spėką Fašistams.

Pėtynčios vakare, 22 d. birželio, rengiamas milžiniškas tarptautinis susirinkimas prieš fašistus. Susirinkimą rengia Amerikos italu darbininkų Prieš-Fašistinis Susivienijimas, Websterio svetainėje, 119 E. 11th St. Kalbės žymūs kalbėtojai, kurie išaiškina fašistų darbus Italijoje ir nurodys kaip reikia kovoti prieš fašistus Amerikoje. Fašistinis judėjimas reiškia didžiulius terora prieš darbininkus. Kol Amerikoje fašistai dar mažai įsigalėjo, tai darbininkai turi dėti visas pastangas, kad užgnaužus tą judėjimą. Paskui gali būti pervėlu.

Todel—visi į šį susirinkimą. Komitetas.

Nepaisykite, Kas Bus Nedėlioj — Karšta ar Vėsu.

Visi būkite SLA. 83 kuopos išvažiavime.

Išvažiavimas įvyks ateinančiąjį nedėlioj, 24 d. birželio, Glendale giraitėje. Bus prakalbos ir kitokie pamarginimai. Kalbės "Tėvynės" redaktoriaus S. E. Vitaitis ir J. Siurba.

Visi kuopos nariai ir pašaliniai, rengkitės į šį išvažiavimą. Komisijos Narė.

Afrikos "Prezidentas" Pateko "Dželon".

Marcus Garvey, reakcionierius juodveidis, kuris skelbiasi save Afrikos "laikiniu prezidentu", pateko "dželon" už apgaulingumą savo rasės žmonių. Jis kaltinamas naudojimo pašto del apgavimų tikslu. Jis, mat, nelegalu būdu vyliojo iš juodųjų pinigų del įtaisymo juodųjų laivyno važinavimui Afrikon, juodųjų tėvynėn. Garvey svajojo patapti kada nors Afrikos karalium.

Garvey, rinkdamas pinigų nuo juodųjų, jiems pasakodavo, kad Afrikoj yra daug tamsių (ignorantų) juodųjų, kuriuos, rdi, galima pakinkyti dirbti. Ten, girdi, reikia inteligentiškesnių protingų juodukų, kurie vistvarkytų, valdytų šalį. Toliau būdu jis nemažai išvyliojo anigu iš lengvatikių juodųjų del savo "Juodosios Žvaigždės Linijos" (laivų kompanijos). Jota kompanija įsigijo kelis laivus. Bet kuomet delegacija apžiūrėjo tuos laivus, tai pasirodė, kad jie išklere ir gali nuskesti net negiliam vandenyj. Vienok jo ta kompanija buvo inkorporuota ant \$10,000,000.

Prisakintieji teisėjai surado, kad Garvey pardavinėjo tos kompanijos šėrus, kuomet jis gerai žinojo, kad ji neįstingia išmokėti skolininkams skoly. Prisakintieji teisėjai surado jį kaltu vartojimo pašto del išvyliojimo pinigų sukto būdu. Manoma, kad jam bus paskirta bausmė 5 m. kalėjimo ir užsimokėti \$1,000.

Apkaltino Policistą Žmogžudystėj.

New Yorko pavieto "grand jury" surado kaltu žmogžudystėj policistą P. A. Clinton'ą. Jis kaltinamas užmušimo T. Lynch'o. Clinton suareštavo Lynch'ą už girtuokliavimą ir taip labai jį sumušė, kad Lynch mirė. Teisėjas paskyrė jam kauciją 5000 dol. Po kaucija Clinton pasiūlo-

savo iki jam bus paskirta bausmė.

Spekulantams Davė Labai Mažą Bausmę.

Generalių sesijų teisme teisėjas Nott nuteisė E. M. Fuller'į ir W. F. McGee, spekuliantus, kurie, subankrutindami savo biržos firmą, nunešė daug žmonių pinigų. Jie nuteisti į Sing Sing kalėjimą ne ant mažiaus, kaip vienų metų ir trijų mėnesių ir ne daugiau, kaip ant keturių metų. Bet jei jų pasielgimas kalėjime būsiąs geras, tai jie galėsią būti paliuosuti už 10 mėnesių ir 28 dienų.

Čia, vadinasi, buvo susipjovimas pačių kapitalistų Fuller ir McGee, stambūs kapitalistai, apgavo nemažai savo "frentų", "suėdė" milijonus dolerių. Nors kaptalistų valdžia yra tam, kad slopinus darbininkus, bet taipgi ji turi prižiūrėti, kad ir kapitalistai "nesuėsty" vieni kitų. Kuomet kapitalistai susipjauna, tai valdžia turi šiek tiek nubauti "kaltininkus. Mat, turi būti pagrūmojimas. Bet kapitalistai kaltininkai visuomet būna lengvai nubauti; net ir žmogžudžiai kapitalistai išsisuka nuo didėles bausmės arba visai būna paliuosuti.

Daugiau Darodoma, kad Policija Šmugeliavo Degtine.

Policijos komisionieriaus Enright byla prieš magistratą Corrigan iškelia daugiau faktų, kad policija užsiėmė degtinės šmugeliavimu. Enright patraukė Corrigan'ą teisman už apšmeižimą — pasakymą, kad policija užsiima degtinės šmugeliu ir kad daug policistų ima kyšius nuo degtinės šinkuotojų.

Bylos tyrinėjimas eina teisėjo T. C. Crain generalių sesijų teisme. A. W. Thor, buvęs policijos departamento viršininkas, ir kiti liudininkai buvo pašaukti liudyti. Juos pašaukė Corrigan'o advokatas J. D. Lindsay. Thor pareiškė, kad vieną kartą policistai buvo stambė vežimą degtinės ir užklaušė vežėjo, kur jis ją veža. Vežėjas atsakė, jog jis veža degtinę tam tikriems policijos viršininkams ir nuvažiavo. "Taipgi sakoma, kad du dektetyvai gavo \$2500 kyšių saryšj su tuo incidentu. Teisme nebuvo minimi vardai policijos viršininkų, kuriems buvo gabenama degtinė, bet numanoma, kad tai buvo du inspektorai ir kapitonas.

Kolijasi Miesto Viršininkai.

New Yorko miesto viršininkai moka gerai pasikolioti. Apromavimo Tarybos susirinkime majoras Hylan pareiškė kontrolieriui Craig: "Tu melagis". Craig jam atsovė: "Aš sakau, kad tu esi prakeiktas, bjaurus melagis, kuomet tu sakai tai, ką darai". Jie susipjovė del įtaisymo srutų nuovados (rynos) Classon Avenue distrikte, Brooklyne. Hylan davė sumanyką, kad būtų atitraukta du trečdaliai mokesčių (asesmentų) nuo Classon Avenue distrikto gyventojų ant viso miesto.

Barberių Streikas Eina Sekmingai.

Harlem ir Yorkville barberiai solidaringsai tęsia streiką. Prie streiko prisideda vis daugiau darbininkų. Yorkville dalyj darbininkai streikuoja 100 nuos. Streikierių rastiinės aplaiko nuo daug darbavijų pranešimus, kad jie jau nori tartis su unija del darbininkų reikalavimų.

Liutukas Apkramtė Krutam Paveikslj Aktorė.

Parkų komisionierius F. D. Gallatin ir Peggy Davis, krutam paveikslj aktorė, pasiėmė du liutukus iš Central Park žvėrinčiaus ir vežė į miesto jubilėjaus parodą, į Grand Central Palace. Bevaziuojant auto-

mobiliu liutukai pradėjo nerimauti ir susipjovė. Vienas liutukas užpykęs įkando aktorei į nosį ir apdraskė ranką. Kitas užsoko ant soferio sprando ir apsikabino jį kojomis apie kaklą. Soferis nusigandęs prarado kontrolė automobilio, kuris tuoj susikulė su kitu automobiliu. Susižeidimo nebuvo. Vėliaus policija atvažiavo ir nugabeno komisionierių, aktorę ir liutukus į jubilėjaus parodą.

Soferis Vos Pabėgo nuo Minios.

"Taxicab" soferis važiavo Elizabeth gatve, East Side. Apie 500 žmonių minia norėjo jį pagauti ir užpušti, jis vos pabėgo. Ant Elizabeth gatvės žaidė 6 metų vaikas G. Mahtia. Kuomet soferis pro jį važiavo, vaikas pervirto ant gatvės. Netoli stovintys žmonės nežūrėjo ar vaikas užgautas ar ne—jie puolėsi pasigauti soferį ir užmušti jį neva už vaiko užmušimą, bet vaikas nebuvo nei užgautas.

Newarko Lygiečių Susirinkimas.

Šį vakarą, 21 d. birželio, šaukiamas specialis Amatinių Unijų Svetimio Lygos narių susirinkimas, Newark Labor Lyceum, 704 South 14th St. Nariai ir simpatizatoriai prašomi dalyvauti šiame susirinkime. Komitetas.

Komunikacijos Susigrūdymas.

Komunikacija New Yorke darosi vis labiau susigrūdus. Penki metai atgal, Didžiajame New Yorke buvo automobilių mažiau, kaip 100,000; šiandien yra arti 300,000. Keturi metai atgal, "taxicab" buvo 5,000; šiandien yra 14,000.

Vėl Bus Anglies Badas.

Anglies pardavėjai pranašauja, kad ateinančią žiemą vėl bus anglies badas. Girdi, anglies dabar mažai iškasta, o angliakasių streikas gali kilti apie pabaigą rugpjūčio mėnesio. Tuo laiku išsibaigia angliakasių unijos sutartis su darbdaviais. Manoma, kad angliakasiai turės streikuoti del naujos sutarties.

Aštriu Būdu Saugos Jūreivius nuo "Munšaino".

Pranešama, kad Brooklyno laivyno jūreiviai labai vartoja "munšainą". Nuo jos daug jūreivių mirė, o kiti, apsirgę nuo "munšaino", vos pagydomi. Laivyno viršininkai dės visas pastangas, idant neprileidus jūreiviams įsigyti tų nuody. Vartoti bus uždrausti. Jei kurie jūreiviai norės nueiti namo ar kur kitur, jie bus išleidžiami su gera priežiūra.

98 Metų Moteris Iškrito pro Langą ir Užsimušė.

M. Dratschmidt, manoma, kad tai seniausia Yonkers gyventojka, iškrito pro langą nuo antro aukšto namo, kuris randasi ant 8 Jefferson St., Yonkers; Per kelias dienas moteris labai nerimavo; jos dukta dabojė lją, bet menudabojė, kaip ji iškrito pro langą.

Didelis ir Žingeidus PIKNIKAS

Rengia ADP LS 11-ia Kp. Cliffside, N. J. Įvyks Nedėlioje

24 d. Birželio (June)

Pikniko vieta: gale Park Ave., prie pat Dallytown Road.

Prasidės programa ir šiaip žaidimai 2-rą val. po pietų.

Įžanga visiem dovanai.

LAISVĖ

VIETINIAI PRANESIMAI

GRAŽUS PIKNIKAS. GREAT NECK. — Lietuvos Dukterų ir Sūnų draugystė rengia gražų pikniką, kuris įvyks 24 d. birželio, Fred Denz parke, ant marių kranto. Pradžią 2 val. po pietų. Įžanga 35c. Malonėkite atsilankyti visi, didi ir maži, nes pilnai liksite užganėdinti. Gera progą tyru oru pakviepti ir išsimaudyti marių vandenyj. Muzika grieš visokius šokius. Kviečia Rengimo Komisija.

BROOKLYN. — A.C.W. of A. 54 skyriaus mėnesinis susirinkimas įvyks June 22, 1923, New Plaza svetainėje, 127 Havemeyer St., pradžią 7:30 val. vakare. Labai svarbus dalykas bus svarstoma, todėl kiekvieno nario pareiga atsilankyti. Sekr. V. Černiauskas.

PRANESIMAI IS KITUR

BENLD, ILL. Didelis dviejų dienų piknikas, kurį rengia Lietuvos Nepriklausomas Klubas, įvyks subotą ir nedėlioj, 30 d. birželio ir 1. liepos, 1923, Prosperity Park, Benld, Ill. Pradžią subotą, 7 val. vakare, nedėlioj 9 val. ryte. Grieš puiki orkestra, susidedanti iš šešių ypatų. Prie to dar bus saldiežių gėrimų ir gardžių užkančių. Visi Benld' ir apilinkės miestelių lietuvių melžiame atsilankyti ant minėto pikniko ir pakviepti tyru oru. Parkas randasi vienas ketvirtadalis mylios nuo Benld, Ill. Jeigu būtų dienos lėtingos, tai piknikas įvyks sekančią savaitę. Kviečia visus atsilankyti. Lietuvio Nepriklausomo Klubo Komitetas. K. Grazevič, J. Balsaitis, J. J. Guzevič. (146-151)

BLOOMFIELD, N. J. — ALDLD. 221 kuopa rengia didelį autingą, įvyks nedėlioje, 1 liepos (July), 1923, Bloomfield giraitėje. Pradžią 10 val. ryte. Programos prasidės 2 val. po pietų. Programo išpildyme dalyvaus Sietyno choras iš Newarko. Įėjimas veltui. Kviečiame visus lietuvius atsilankyti. Rengėjas.

N. S. PITTSBURGH, PA. — Politinių kajinių šelpimui piknika rengia LMPŠ. 60 kp. 4 d. liepos (July) (Fourth of July), 1923, Elwyn Parke. Pradžią 10 val. ryte. Kviečiame visus atsilankyti į šį darbininkų surengtą pikniką. Pusė pelno bus skiriamas Pittsburogo politiniams kalniam. Bus geras muzika ir geri užkančiai. Bus ir kitokių pamarginimų. Įžanga vyru arba porai 60c., merginon pavieniam 25c. Karus iš Pittsburgho reikia imti ant Wood St. Charleroi Washington arba Castle Shannon ir išlipkit ant Elwyn stoties. (147-149)

TEVŲ ATYDAL. PATERSON, N. J. — Ateities Ziedu vaikų draugijės susirinkimas, įvyks ketverge, 21 d. birželio, 7-ta val. vakare, po numeriu 293 River St. Malonėkite atsilgt vakarui ant susirinkimo. Komisija.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau suaugusios merginos arba našlės, kuri norėtų būti man už prižiūrėtoją 3 vaikų. Mano vaikai nėra maži, dvi mergaitės 9 ir 8 metų, o sūnus 3 metų. Gera užmokeskis. Aš esu Plungės parapijos, Jodienų kaimo. Gal atsišaukit kas iš mano pažįstamų. Aš nepaisau kokiu pažįstamų nebūtu. Atsišaukit šiuo adresu: Liudvikas Rimkus, Sag Harbor, N. Y. (137-48)

Pajieškau savo vyro Juozo Lukoševičiaus, kuris į asišalino nuo manęs apie porą metų tam atgal, palikdamas mane su 4 kūdikiais dideliams skurde. Jis paeina nuo Starapolės, yra didelio ligo, 29 metų senumo ir švietusias plaukais. Iš amato yra kraučius. Jo paties meldžiu atsišaukti, arba žinančių apie jį pranešti už ką busiu labai dėkingas. Augusta Lukoševičienė, Brooklyn, N. Y. (142-143)

Pajieškau Martino Duseikos kuris prisiekino 7 d. gegužės nėko neprahėdamas; jis senius yra gyvenęs Bostone. Meldžiu atsišaukti jo paties arba žinančių pranešti, už ką būsiu labai dėkingas. K. Skilius, 174 Joseph Ave., Rochester, N. Y. (145-147)

PARDAVIMAI

Parsiduoda didelė valgykla (Restoranas), biznis išdirbtas ir geroj vietoj. Gera progą pirk. Norinti įgyti gerą biznį, atsišaukit tuojau į "Laisvės" ofisą. (145-151)

Parsiduoda restoranas (Lunch Room), biznis išdirbtas ir geroj vietoj. F. Lukas, Cor. Water Street, Brooklyn, N. Y. (142-147)

Parsiduoda kandyžų ir Ice cream štoras už pigią kainą. Pardavimo priežastis — einu į kitą biznį. Atsišaukit po No. 108 Ten Eyck st. Brooklyn, N. Y. 144-149

Parsiduoda kandyžų ir Ice Cream štoras. Biznis išdirbtas ir geroj vietoj. Pardavimo priežastis — einu į kitą biznį. Atsišaukit po No. 532 Grand St., Brooklyn, N. Y. (146-151)

Parsiduoda restoranas, biznis išdirbtas ir geroj vietoj. Pardavimo priežastis — einu į kitą biznį. Atsišaukit tuojau. A. Stankus, 608 Grand St., Brooklyn, N. Y. 144-151

EKSTRA PARDAVIMAS. Parsiduoda murinis namas 4 seimynų, 20 kambarių. Kaina \$8,300. Imokėti reikia mažai. B. A. Zinis Realty Co., 499 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. Stagg 3929 (143-154)

Parsiduoda saliuonas, biznis išdirbtas per daugelį metų, vieta apgyventai įvairių tautų. Kas nusipirks, padarys puiku gyvenimui. Yra 4 kambariai gyvenimui. Listas ant 3 metų. Atsišaukit po No. 116 No. 4th St., Cor. Berry St., Brooklyn, N.Y. (142-147)

Parsiduoda keturių kambarių labai geri vakandai. Taipgi parsiduoda dvi geros svarnos mašinos, elektrinis motomas su stalu ir kitoki kostumieriško kraučiaus irankiai. Kas norėtų nusipirkti geras dalykus ir pigiai, tai kreipkitės šiuo adresu. Matyti galima bile kada, neišskiriant ir nedėlios. A. Žukauskas, 724 Ocean Parkway, Brooklyn, N.Y. Parankiausia privažiuoti Calver Line ant 18 Ave. stoties. (147-149)

Parsiduoda drapanų krautuvis (Dry Goods Store) ant gero trakto, biznis eina gerai, lietuviais, lenkais ir rusais apgyventoj vietoj. Būtų gerai, kad patektų į lietuvių rankas. Kurie manot pirkti atsišaukit greit, nes ši progą neligi bus. Galit atsišaukti ir nepatyrę biznio, mes viską parodysime ir išmokinysime. V. Kazel, 98 Grand St., Maspeth, N.Y. (147-153)

Pasirandavoja puikus kambarys del vieno ar dviejų vyru, labai gražioj vietoj. Atsišaukit šiuo adresu: J. Stankaitis, 223 W. 178th St., Cor. Cider Ave., Bronx, N. Y. (146-148)

Pasirandavoja labai geras kambarys su visais naujais mados įtaisymais del vyro arba merginos. Kas norite gauti patogų kambarį, kreipkitės šiuo adresu: 769 E. 156th St., apartment 40, Bronx, N. Y. Matyti galima tik vakarais. (147-148)

REIKALINGA

Reikalingas partneris. Gera progą. Atsišaukit po No. 194 McKibben St., Brooklyn, N. Y. (146-147)

Reikalingas partneris į saliuonų ir Lunch Room biznį, arba kas nori, tai gali ir visą papirkti nes aš turiu du biznius ir vienas negalū gerai prižiūrėti. Kita priežastis, tai liga mane prispaudė. Kas norėtųmet tokiu biznio, tai atsišaukit tuojau po No. 125-42nd St., So. Brooklyn. Matyt galima nuo 11 iki 1 val. diena. (143-148)

A. Dobrovolskis ir A. Radzevičius

Graboriai-Undertakers

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ISBALSAMUOJAM IR LAIDOJAM NUMIRUSIUS ANT VISOKIŲ KAPINIŲ. 456 LORIMER STREET tarp Grand ir Manjer gatvių BROOKLYN, N. Y.

AR NORI VALGYT GERĄ DUONĄ?

Jeigu taip, tai imk duoną IŠ GARSO KEPTUVES (SENIAUSIA ĮSTAIGA) Kępa geriausią duoną iš čystu ruginų maltų. Turėdami kokį nors užsakymą ir norėdami valgyti gerą skanią, puikiai padarytą duoną, tai visados kreipkitės į mus. Duoną siunčiam ir į kitus miestus. Savininkai W. Masilevičius ir A. Shrupski 209 BEDFORD AVENUE BROOKLYN, N. Y. Tel. Greenpoint 2876.

The Morrell Street BATHS

Puikiausios Rusiškos, Rumuniškos ir Turkiškos MAUDYNES. Taipgi yra įtaisytos puikios ir didelės vonos ir laukai ATVIROS DIENĄ IR NAKTĮ 29-31 Morrell Street Netoli Flushing Ave. BROOKLYN, N. Y. Uतरanais vien tik del moterų. Naujas savininkas M. Teitelbaum.

Telephone Stagg 1090.

Telephone Stagg 1090. The Morrell Street BATHS. Puikiausios Rusiškos, Rumuniškos ir Turkiškos MAUDYNES. Taipgi yra įtaisytos puikios ir didelės vonos ir laukai ATVIROS DIENĄ IR NAKTĮ 29-31 Morrell Street Netoli Flushing Ave. BROOKLYN, N. Y. Uतरanais vien tik del moterų. Naujas savininkas M. Teitelbaum.

NEPRALEISKITE PROGS. Apsvarstykite ir suskaičiuokite, kiek per metus galite raudyti kitiems namų savininkams! Ar negali pataipyti, kas kaip ir kiti? Įsigyk savastį! Pirk namą, kurį mažu kapitalu gali nusipirkti namas, kuris pats per laukui bėgant išsimokės. Atėis pas mus, o gausi... Charles Larkey, John Jurevičius ir M. Kazianka 470 LORIMER ST., BROOKLYN, N.Y.

DIDELĖ RAKANDŲ KRAUTUVĖ. Perkame ir pardavame naujus ir antrankius rakandus. Puikiausis aptaisome visokias kedes ir sofas taip, kad iš senų pasidaro naujos. Nupališuoame ir nuvaziuojuame visokius rakandus. Reikalui esant visuomet kreipkitės FRANK GIVIS 540 GRAND ST., BROOKLYN Tarpe Lorimer ir Union Ave.

LIETUVIŠ FOTOGRAFAS IR MALIORIUS. Nufotografuoja ir numalevoja visokius paveiklus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir kraujuos ir sudaro su amerikoniškais. Darba atlieka gerai ir pigiai. Kreipkitės šiuo adresu: JONAS STOKES 172 Bridge St., C. Brooklyn, N. Y.

VENUS BARBER SHOP

508 Grand Street. Kamp. Union Ave., Brooklyn, N. Y. Kviečiame visus atsilankyti, o bušite pilnai užganėdinti. Petras Macys Automobilių Mokykla. Ant GRAHAM AVENUE Kampas Grand St. BROOKLYN, N. Y.

B. A. ZINIS REALTY CO. and BUILDERS. Turia 14 metų praktikos pardavime nuosavybės, o per davęs už kelis milijonus vertės. Gabiausiai lietuvių gyvenimo lyne, esu išlaikęs 3 egzamenus. Per mokslą, gabumu ir... B. A. ZINIS REALTY CO. and BUILDERS OFISAI: 420 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. 499 Grand St., Cor Union Ave. Brooklyn, N. Y. 20 Oceanview Ave. Jamaica, L. I. 486 Fulton St., Cor. 168 St., Jamaica, L. I. 120-95 Liberty Ave. (120th St.) Richmond Hill, L. I.